DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c. ŠEŠTADIENIS - SATURDAY, SPALIO - OCTOBER 15, 2005 Vol. XCVI Nr. 201

V. Adamkus: laisva Europa galima tik kartu su JAV

V. Adamkus ir A. Kwasniewski Vidurio Europos šalių vadovų susitikime.
EPA/ELTA nuotr.

Vilnius/Zagrebas, spalio 14 d. (ELTA) — Europos vadovai turi daugiau bendrauti tarpusavyje ir aktyviau įsitraukti į Europos Sąjungos (ES) plėtrą stabdančių konfliktų sprendimus, naujosios ES narės— kurti jungtis tarp ES ir Balkanų bei Juodosios jūros regionų, tačiau laisva Europa galima tik su JAV įsitraukimu. Tokias mintis prezidentas Valdas Adamkus išsakė savo pranešimo Vidurio Europos prezidentų susitikimo plenarinės sesijos metu.

Kalbėdamas apie bendrą atsakomybę už ES ir jos kaimynių ateitį, prezidentas pabrėžė, kad nuo susirinkusių politinių vadovų tolesnių darbų ir sutarimo priklausys ne tik ES užsienio ir plėtros politikos ateitis, bet ir tai, kokį vaidmenį Europa vaidins pasaulyje.

Lietuvos vadovas tvirtino, kad šiandien yra privalu padėti Ukrainai, Gruzijai ir Moldovai pasiekti vidinį sutarimą dėl strateginės ekonominės ir užsienio politikos, taip pat padėti sugrąžinti žmonių pasitikėjimą valstybės institucijomis.

Jis taip pat paragino aktyviai įsitraukti į „įšaldytų" konfliktų sprendimą, kurie stabdo ES kaimynių ekonominę plėtrą ir skaldo visuomenę.

Lietuvos vadovo nuomone, naujosios ES narės turėtų imtis iniciatyvos kurti naujas jungtis tarp Balkanų bei Juodosios jūros regiono valstybių ir ES.

Prezidentas pabrėžė, kad laisvos ir demokratiškos Europos nuo Vidužemio iki Juodosios jūros vizijos įgyvendinimui būtinas strateginio ES partnerio — JAV įsitraukimas.

Baigdamas pranešimą, V. Adamkus padėkojo kadenciją baigiančiam Lenkijos prezidentui Aleksandr Kwasniewski už didelę paramą Lietuvai ir kitoms naujoms ES narėms integruojantis į euroatlantines struktūras.

Lietuvos vadovas su darbo vizitu vieši Zagrebe, Kroatijoje, kur dalyvauja iškilmingame XII Vidurio Europos šalių suvažiavimo atidaryme. Lietuvos vadovas šiame renginyje dalyvauja kaip garbės svečias.

Šiame numeryje:

Iš ateitininkų veiklos.
Ar baigiame sulaukėti?
Sunkus grįžimas.
Lietuviška TV — visiems Amerikos lietuviams.
Mūsų šeimose.
Menas, literatūra, mokslas.
Tautos šventė ir jos prasmė. Įgulos bažnyčiai 110 metų.
Dar kita Romeo ir Džuljetos pora.
Rudens dovanos ir darbai Draugo fonde.

Valiutų santykis
1 USD — 2.872 LT
1 EUR — 3.452 LT

Vilniuje prabilta apie „Mažeikių naftos" akcijų nacionalizavimą

Vilnius, spalio 14 d. (BNS) — Lietuvos teisininkai ir kai kurie politikai prabilo apie tai, jog esama realių teisinių galimybių nacionalizuoti „Jukos" valdomas „Mažeikių naftos" akcijas.

Toks veiksmas, opozicinės konservatorių partijos vadovo Andriaus Kubiliaus teigimu, galėtų būti atliktas remiantis visuomenės poreikiu ginti Lietuvos nacionalinį saugumą ir Konstitucijos 23 straipsniu, kuris kalba apie teisingą atlyginimą buvusiems savininkams.

Tačiau kai kurie finansų analitikai tvirtina, jog nacionalizuodama „Mažeikių naftos" akcijas, Lietuva susilpnintų savo, kaip patrauklios investicijoms šalies įvaizdį, ir galimybes Mažeikių įmonę aprūpinti rusiška nafta.

Prieš tokį veiksmą kol kas pasisako ir Vyriausybės nariai.

Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesorius Egidijus Šileikis įsitikinęs, kad toks sprendimas būtų naudingas Lietuvai, nes „žaibiškai išspręstų problemą".

„Lietuvai tuomet nereikėtų derėtis dėl paties akcijų paėmimo, o tik dėl teisingo atlyginimo. Pats akcijų paėmimas būtų vienašališkas aktas, o problema būtų tik ta, su kuo derėtis dėl teisingo atlyginimo", — Lietuvos televizijos laidoje „Spaudos klubas" sakė E. Šileikis.

Anot jo, tam reikėtų priimti specialų įstatymą, kuris leistų paimti akcijas valstybės nuosavybėn bei įgaliotų Vyriausybę derėtis dėl teisingo atlyginimo per įmanomai trumpą laiką. Tačiau jei dėl Nyderlandų teismo kaltės nebūtų su kuo derėtis, tai būtų jau ne Lietuvos problema.

„Manau, kad tuomet savininkas galėtų bylinėtis su Lietuvos valstybe ir Lietuvos teismuose, o bylinėjimasis baigtųsi Strasbourg teisme", — tvirtino teisininkas E. Šileikis.

Jam pritarė ir advokatų profesinės bendrijos „Jurevičius, Balčiūnas ir Bartkus" advokatas Gytis Kaminskas, anot kurio, esama daug nacionalizavimo pavyzdžių tiek Vakarų Europoje, tiek kaimyninėse šalyse, tiek Lietuvoje, kur prieš Antrąjį pasaulinį karą buvo nacionalizuotas Saldutiškio geležinkelis.

„Reikėtų tik priimti įstatymą dėl akcijų nacionalizavimo ir atrišti Vyriausybei rankas derėtis dėl kompensacijos. Nebe Lietuvos reikalas būtų, kam tie pinigai nueitų — tai nuspręstų teismas", — laidoje kalbėjo G. Kaminskas.

Tuo tarpu konsultacijų bendrovės „A. Abišala ir partneriai" vadovas Aleksandras Abišala, kuris 1999 metais konsultavo JAV bendrovę „Williams International" Vyriausybei **Nukelta į 6 psl.**

Pristatytas naujasis sporto ministras

Algirdas Raslanas
Tomo Bauro (ELTA) nuotr.

Vilnius, spalio 14 d. (ELTA) — Penktadienį Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamente apsilankęs ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas palinkėjo naujajam departamento generaliniam direktoriui Algirdui Raslanui didelio aktyvumo ir iniciatyvos įgyvendinant naujus projektus ir padarant tai, ko departamentas nepajėgė padaryti anksčiau.

A. Brazausko atvykimas ir susitikimas su departamento ir šalies sporto **Nukelta į 6 psl.**

October 15, 2005
NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-14-05
PERIODICALS
**********MIXED ADC 607
S79 P4 GRATIS 020106
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Iš Ateitininkų gyvenimo

Medžiagą siųsti: Vidai Kuprytei c/o Draugas • 4545 W 63 St • Chicago, IL 60629 • e-adresas: draugas@ateitis.org

Žymūs žmonės Sendraugių ateitininkų stovykloje

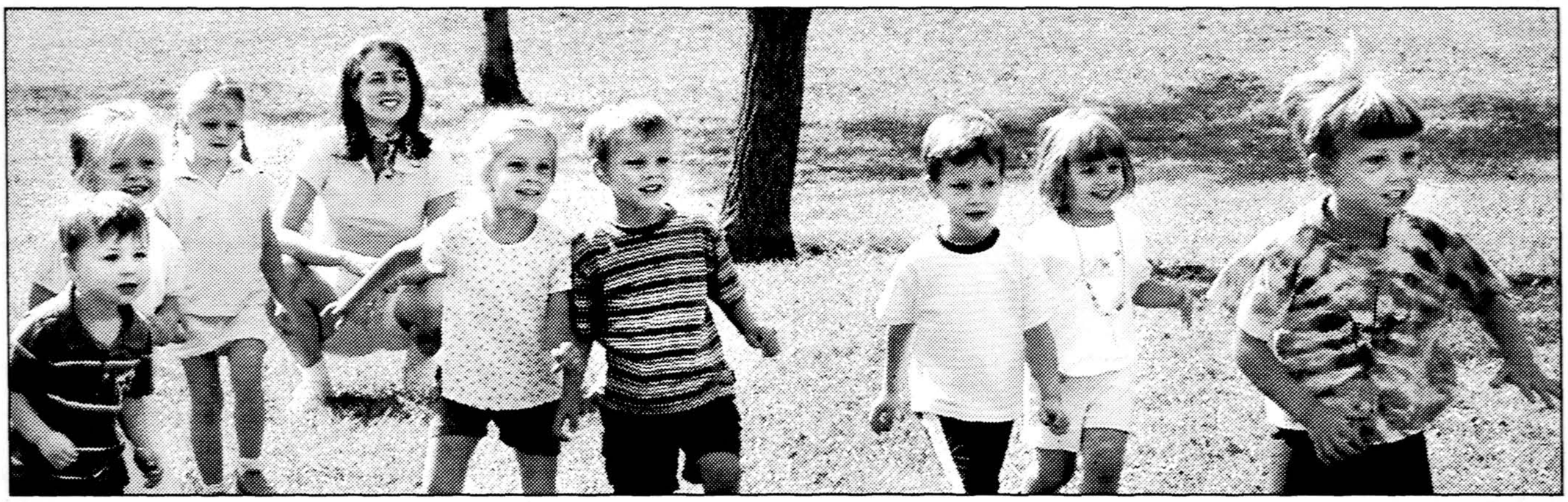

Jauniausi stovyklautojai š.m. Sendraugių stovykloje Dainavoje pasižymėjo savo judrumu. Iš k: Augustinas Sandoval, Asta Raišytė, Žibutė Kisieliūtė, Renata Staniškienė, Daiva Daulytė, Danius Anužis, Vytautas Staniškis, Inga Žliobaitė ir Vitas Polikaitis. Nuotrauka Vinco Staniškio

Rūta Gaškienė

Šią vasarą Dainavoje įvykusioje Sendraugių ateitininkų stovykloje liepos 24-31 d. susitikome su daug žymių žmonių, nes tai buvo šios stovyklos turtinga tema. Susidūrėme su rašytojais, dvasios vadais, žymiais ateitininkais, poetais, muzikais, veikėjais, menininkais ir aktoriais – asmeniškai susitikome su kai kuriais per paskaitas, o apie kitų atsiekimus sužinojome per vakarines programas. Kai kurie ateitininkai yra pasižymėję pačioje Sendraugių stovykloje, nes rodos jau penkti metai Viktutė Siliūnienė, Rita ir Audrius Rušėnai, Asta Razmienė, Rūta Mikulionienė, Rūta Kulbienė, Marius Kasniūnas, ir Daina Čyvienė dalinasi savo kūrybingumu ir negaili prakaito organizuodami šią populiarią stovyklą mūsų visų naudai.

Kiti jau gerai pažįstami asmenys, užaugę šioje stovykloje, jau būdami moksleiviai ar studentai sugrįžta vadovauti, užimti vaikus per paskaitas ir pravesti vakarines programas. Šiemet vadovavo Svaja Mikulionytė, Julius Kasniūnas, Alana Zomboraitė, Marius ir Nerijus Aleksos, Regina ir Matas Čyvai, Vija Underytė, Lina Aukštuolytė, ir Alexa Razmaitė. Mums gerai pažįstama šeimininkų šeima pasižymėjusi savo kulinarijos gabumais, tiek Čikagoje, tiek Dainavos valgykloje — Zita Kušeliauskienė, jos tėvai Aldona ir Vytautas Šoliūnai ir jos teta Apolonija dar kartą mus skaniai maitino. Jiems virtuvėje talkininkavo stovyklaujančių šeimų moksleiviai Danius Giedraitis, Saulė Grybauskaitė, Paulius Jankus, Aista Kazlauskaitė, Justas Lelis ir Juozas Pranckevičius.

Rašytojai ir menininkai

Pirmadienio tema — rašytojai, tad pakviestas paskaitininkas Antanas Šileika iš Toronto, kuris kalbėjo apie lietuvių kilmės (beletristikos) rašytojus išeivijoje, kurie rašo anglų kalba. Kodėl jų mažai? Padarė išvadą, kad turbūt lietuviai emigrantai skatino savo vaikus eiti į praktiškesnes profesijas. (Įdomu, kad panašiai galvojo „Draugo" redaktorė savo rugpiūčio 27 d. vedamajame straipsnyje „Nekartokime tos pačios klaidos"!) Antanas kalbėjo apie gyvenimo ironijas ir su humoru pasakojo apie savo gyvenimą pristatydamas savo knygą „Buying on Time" su anekdotais apie savo vaikystę. Jis taip pat parašė knygą „Woman in Bronze" apie Antrąjį pasaulinį karą. Antanas save apibūdina kaip kanadietį, kuris rašo anglų kalba ir žiūri į gyvenimą pro lietuviškus akinius.

Antanas Šileika — rašytojas

Tą patį vakarą Antano žmona menininkė Snaigė (Valiūnaitė) Šileikienė pristatė savo meno darbų parodą. Įdomu, Snaigės menas šioje publikoje jau žinomas, nes nemažai stovyklautojų jau turi jos darbų savo namuose. Buvo proga geriau suprasti šią menininkę ir jos tapybos procesą pasižiūrėjus Kanados televizijos susuktą 20 minučių vaizdajuostę. Matėm Snaigę dirbančią gamtoje ir savoj studijoj namuose, ir kaip gamtos elementai tampa stilizuotais gyvenimo vaizdai paveiksluose. Tada patys apžiūrėjome jos įdomius paveikslus prie vakarinių užkandžių.

Dvasios vadai ir ateitininkai

Antradienis skirtas dvasios vadams. Taigi paskaitininku pakviestas Kauno jėzuitų gimnazijos direktorius kun. Gintaras Vitkus, SJ, kuris kalbėjo tema „Vertybių ugdymo ypatumai sekuliarioje Lietuvos visuomenėje." Jo mintys aktualios visiems — Lietuvoje ir išeivijoje, tad iškilo įdomių klausimų bei diskusijų. Trečiadienį minėjome žymius ateitininkus, o vienas iš jų mūsų paskaitininkas ilgametis Ateitininkų Federacijos vadas Juozas Polikaitis.

Nukelta į 5 psl.

ŠIAURĖS AMERIKOS ATEITININKŲ TARYBOS RINKIMAI

Mieli ateitininkai, ruošiames Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos rinkimams. Prašome siūlyti kandidatus. Laukiame naujų žmonių, naujų idėjų, naujo entuziazmo sudarant sekančią tarybą.

Šiaurės Amerikos ateitininkų tarybos (ŠAAT) rinkimai vyks 2006 m. sausio/vasario mėnesį. Į Tarybą bus renkama 12 asmenų.

ŠAAT nariu gali būti išrinktas kiekvienas ateitininkas sulaukęs 18 metų amžiaus ir išbuvęs ateitininku ne mažiau kaip penkerius metus. Tarybos narys gali eiti ir kitas pareigas ateitininkų organizacijoje. ŠAAT nario kadencija — trys metai.

Kandidatus į ŠAAT gali pasiūlyti kiekvienas ateitininkas, atsiųsdamas sutinkančio/os kandidatuoti užpildytą „Kandidato/ės siūlymo į ŠAAT" formą Tarybos nominacijų komisijai, Loretai Grybauskienei, 72 Silo Ridge Rd., Orland Park, IL 60467, telef: 708-349-7426, el. paštas: vlasr@aol.com. Kandidato siūlymo formoje turi būti kandidatuojančio raštiškas sutikimas. Šią formą galima gauti pas Loretą Grybauskienę arba atsispausdinti iš interneto — http://ateitis.org/saat/saat2006rinkimai.html arba http://ateitis.org/saat/

Visi kandidato siūlymo lapeliai turi būti sugrąžinti Loretai Grybauskienei ne vėliau kaip iki š.m. gruodžio 1 d.

Šiaurės Amerikos ateitininkų taryba

Ateitininkų šalpos fondo narių susirinkimas ir pokylis

Ateitininkų šalpos fondo narių suvažiavimas įvyks lapkričio 19 d. Ateitininkų namuose, Lemont.

Po susirinkimo — pokylis. Dalyvaudami paremsite ASF ir pasigardžiuosite Aldonos Šoliūnienės skaniai pagamintu maistu. Pasisvečiavimas 6 val. ir vakarienė 7 val.v. Bilietų kaina — 60 dol. asmeniui. Labai kviečiam visą ateitininkišką visuomenę užsisakyti stalus. Skambinti Pranutei Domanskienei tel. 708-246-0049.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $120.00.
Foreign countries $135.
Postmaster: Send address changes to
Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams $120.00 • 1/2 metų $65.00
• 3 mėn. $45.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams $135.00 • 1/2 metų $70.00
• 3 mėn. $60.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
Metams $70.00 • 1/2 metų $53.00
• 3 mėn. $35.00
Kanadoje ir kitur (USD)
Metams $80.00 • 1/2 metų $70.00
• 3 mėn. $40.00
Užsakant į Lietuvą:
Oro paštu
Metams $600.00 • 1/2 metų $300.00
Reguliariu paštu
Metams $120.00 • 1/2 metų $66.00
Tik šeštadienio laida oro paštu
Metams $190.00 • 1/2 metų $100.00
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu
Metams $68.00

Vyriausia redaktorė – Danutė Bindokienė
redakcija@draugas.org
Administratorius – Vytas Paškus
administracija@draugas.org
Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis
• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

Šios vasaros pabaigoje Marijampolėje ARVI firma užbaigė „Kalakutų ūkį". Tai buvo pirmas projektas Lietuvoje, pasinaudojant Ohio firmos „Cooper Turkey Farm" modeliu. Nuotraukoje iš kairės: Mark Doyle, BETCO statybos vadybininkas; Ingrida Bublienė, „IB International" prezidentė ir šio projekto koordinatorė; Martynas Urbaitis, ARVI firmos vadybininkas, atsakingas už projekto vykdymą.

SUNKUS GRĮŽIMAS

STASYS SURANTAS

Izraeliui pasitraukus po 38-erių metų okupacijos, Mohammad Rayes dar prieš aušrą atskubėjo į palestiniečių vietovę, vadinamą Zeiton, ir tikėjosi su šeima bei draugais atšvęsti savo 37 akrų ūkio atgavimą. Kylančios saulės šviesoje pasirodė klaiki realybė. Sodybos priekyje jis pamatė krūvas sulankstyto metalo ir sudaužytus cemento gabalus — tai jo ūkinio namo ir vištidės liekanos. Sodybos gale jis pamatė 10 pėdų aukščio smėlio sieną, paliktą Izraelio armijos. Taip pat visi 2,500 citrusiniai ir alyvų medeliai buvo buldozerių sunaikinti, apipilti smėliu. Senyvam, 66-erių metų ūkininkui Rayes tai buvo labai sunkus pergyvenimas. „Aš turiu viską pradėti iš naujo", — kartojo jis.

Izraelio armijos pasitraukimas iš Gazos po 38–erių metų okupacijos duoda palestiniečiams naujo gyvenimo pradžią. Per okupaciją rajonas buvo padalintas į stipriai kontroliuojamus kantonus, atskirtus 21 žydų vietove. Dabar 1,3 milijono Gazos gyventojų gali eiti, kur jie nori ir kada nori. Izraelio okupacijos metu jų gyvenimas buvo labai suvaržytas, ypač per paskutinius penkerius metus. Daugeliui ši nauja laisvė yra kaip sapnas.

Nauja laisvė atnešė ir daug naujų rūpesčių. Reikia tvarkos, nes ginkluotos grupės varžosi dėl kontrolės ir ne visos klauso dabartinės Palestinos valdžios. Palestinos vadovybė dar yra silpna ir pilna korupcijos. Izraelis dar ir dabar kontroliuoja Gazos sienas ir kai kurie galvoja, kad Gaza gali likti kaip didelis kalėjimas. Tas palestiniečiams neduoda pagrindinių žmogaus teisių ir ekonominės laisvės, kas ir kada gali atvykti ar išvykti.

M. Rayes su savo trimis sūnumis (du gyvena užsienyje) planavo gyvenimą po Izraelio okupacijos. Jis vėl nori ūkininkauti ir tvarkyti savo vaismedžių medelyną. Jo sūnus ant dalies jo žemės nori pastatyti fabriką. Atrodo, kad šiuo laiku tuos jų planus vėl atitolina sunki realybė, ir gal jie liks tik svajonės. Kai prieš metus laiko Izraelio armija perėmė jo ūkį, Rayes neteko pajamų ir turi gyventi iš santaupų. Ir prieš dabartinį ūkinio namo sunaikinimą jis turėjo gyventi Gaza City, kur dar turi namą, o dabar nori apsaugoti nors tai, kas likę po sunaikinimo, nuo visokių vagišių, kurių vienas jau dabar norėjo išsivežti elektros laidus.

Gimęs turtingoje šeimoje, Rayes visą savo amžių gyveno okupuotame krašte. Pirmiausia anglų, vėliau Egipto ir pagaliau Izraelio. Jam geriausias laikotarpis buvo nuo 1970 iki 1980 m., ramesniais laikais, kada, bendradarbiaudamas su Izraelio ūkio specialistais, buvo išvystęs gerą prekybą ir kai kuriais metais uždirbdavo apie 150,000 dol., kuriuos dalindavosi su keliais broliais ir seserimis. „Tada buvo neblogi laikai", — sako Rayes, kuris laisvai kalba ir hebrajų kalba. Nuo 1990 metų prasidėjo įtampa su vietinėmis žydų gyvenvietėmis, kuri išsivystė net iki ginkluotų susirėmimų ir namų naikinimo.

Taip, jie turi daug planų ir nori dirbti, bet lieka ir daug sunkių problemų. Nėra tikros tvarkos, kol ginkluotos grupės varžosi dėl įtakos ir ne visur nori paklusti naujai Palestinos valdžiai, kurioje yra nemažai įvairios korupcijos. M. Rayes nori atstatyti savo sodybą ir mano, kad tam reikės mažiausiai 300,000 dol., o jis tiek neturi. Pasaulio bankas (World Bank) ir kiti nori Gaza rajonui padėti ir tam skiria geras sumas pinigų, bet Rayes skundžiasi, kad dabartinės valdžios ūkio ministerija nežada jam tos pagalbos duoti. Jis galvoja, kad įsigyvenusi korupcija tikriausiai nori kyšių. Palestinos valdininkai teigia, kad jie turi planą, kuris dar nėra užbaigtas, nes neturėjo tam reikalingo laiko. Šią savaitę prezidentas M. Abbas kalbėjo apie investavimo planus, bet nieko nepaminėjo, kaip bus padėta tiems, kurie prarado savo nuosavybę.

Taip pat yra galimybė, kad Rayes žemė bus panaudota naujo uosto statybai, ir gal jam duos žemės kitur. Visos tos problemos uždelsia jo sūnų norą pastatyti fabriką. Sūnus Fayya yra vienas vyriausių didžiulės „Procter & Gamble" įmonės inžinierių ir jis padėjo sudaryti planus fabrikui, kuris gamintų skalbimo skysčius bei tualetinį popierių. Ta įmonė kainuotų per 500,000 dol. ir duotų darbo šimtams darbininkų. Tai dar ne visi rūpesčiai. Jeigu Rayes šeima atgautų savo ūkį ir pastatytų įmonę, dar neaišku, ar Izraelis atidarytų sieną eksportui. Gaza yra labai neturtingas kraštas ir gera įmonė tikrai padėtų, bet, jei siena bus uždara, fabrikas tikrai nereikalingas.

Tėvas ir sūnus tikisi geresnės ateities, kad užsibaigs aršios varžybos dėl valdžios. Jis tikisi atstatyti sodybą ir jau dabar ieško palestiniečių traktorių, kurie galėtų atkasti smėliu užverstus medelius bei viską išlygintų. Vėliau tikisi gauti paramos atstatyti drėkinimo sistemą ir pirkti naujus medelius. „Ko mums dabar daugiausia reikia, tai ramaus laikotarpio, bet tik vienas Dievas žino, ar mes tai gausim", — pasakė Mr. Rayes.

Pasinaudota
„Wall Street Journal"
(2005.09.15)

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Ar baigiame sulaukėti?

Mūsų vyresnieji prisimena, kad kažkuriais pirmosios Lietuvos nepriklausomybės metais buvo paskelbtas konkursas parašyti šūkį, apibūdinantis žmones, neskaitančius spaudos. Konkursą laimėjo labai paprastas sakinys: „Laukiniai spaudos neskaito!"

Neįmanoma pasakyti, kiek tų „laukinių" buvo anuometinėje Lietuvoje ir kiek tas šūkis padėjo juos „civilizuoti". Galbūt, užuot šūkių ir raginimų, reikėjo vėl įvesti „spaudos draudimą", kaip carų laikais. Iš istorijos žinome, kaip lietuvių tautą tas draudimas sustiprino, išugdė gausias ne tik skaitančiųjų, bet ir pasipriešinančių caro valdžiai gretas. Nei pavojai, nei bausmės, taikomos už lietuviškos spaudos skaitymą ar platinimą, neatgrasė lietuvių nuo savo spausdinto žodžio.

Bet nereikia grįžti į taip tolimus laikus — tiek sovietinės, tiek nacistinės okupacijos metais, kuomet buvo kontroliuojamas ir cenzūruojamas kiekvienas spausdintas žodis, klestėjo pogrindžio spauda, pasiekdama ne tik Lietuvos gyventojus, bet ir tautiečius užsieniuose. O kokią milžinišką žalą ateistiniam okupantui padarė vien „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos", kurių puslapiai, slaptais keliais pasiekę Ameriką, buvo paskelbti ne vien lietuviams, bet ir kitataučiams!

Turbūt jau toks lietuvio būdas: jeigu kas drįsta (ypač svetimieji) drausti savo kalba melstis, skaityti, dainuoti, pasišiaušia ir žūtbūt stengiasi nepasiduoti, nenusileisti, kovoti už savo teises. Tik laisvai, be jokių varžymų gyvendamas, pradeda nebevertinti tai, už ką dar palyginti neseniai nesigailėjo net gyvybės paaukoti...

Prieš kelias dienas „Drauge" buvo išspausdintas straipsneliukas, kad pusė Lietuvos gyventojų neskaito jokių spaudos leidinių. Daugelis žinome, jog Lietuvoje ypač daug įvairiausios periodikos, pritaikytos kiekvienam skoniui ir pomėgiams. Kaip ta spauda išsilaiko, jeigu, pagal RAIT apklausos duomenis, jokio laikraščio ar žurnalo neprenumeroja daugiau kaip 50 proc. žmonių? Verta dėmesio, kad periodiką prenumeruoja ir skaito daugiausia 45–54 ir 65–74 metų amžiaus žmonės. Iš jaunesniųjų, 25–34 m. amžiaus grupės, žurnalus prenumeruoja tik truputį per 10 proc.

Lietuvos gyventojų apatija spaudai neturėtume stebėtis. Gyvename „dabar" amžiuje. Kam „gaišti laiką", skaitant dienraštį bei kitą periodiką, jei per televiziją ar internetą pateikiami dienos įvykiai ir žinios, jau „sukramtytos, tereikia nuryti". Eiliniam žmogui tokios „informacijos" visai pakanka ir jis kratyte kratosi įžvalgesnio (gink, Dieve, kiek ilgesnio) straipsnio, diskusijų, ramios valandėlės su spauda rankoje. Kam skaityti straipsnius, jei keliais sakiniais kitoje žiniasklaidoje randamos pačios sensacingiausios naujienos? Nereikia susimąstyti, pasvarstyti, įsigilinti: pro vieną ausį (ar akį) įeina, pro kitą išeina ir žmogus jaučiasi gerai informuotas.

Lietuvos gyventojai šiuo atveju nesiskiria nuo daugelio kitų kraštų. Amerikos didieji dienraščiai mažina tiražus ir skundžiasi skaitytojų nubyrėjimu; Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos bei kitų Europos valstybių periodika taip pat jaučia nuosmukį. Kai kurie laikraščiai stengiasi pasinaudoti TV ar interneto metodais ir skaitytojus sudominti sensacingu medžiagos pristatymu. Deja, tas padėtį nedaug pataiso.

Lietuviškoji periodika užsienyje taip pat turi problemų su „laukiniais žmonėmis". Nepaisant tvirtinimų, kad JAV lietuvių yra apie 1.5 mln., lietuvišką periodiką prenumeruojančių vargiai surastume per 15,000. Juo labiau, kad kai kurie mūsų vyresnieji (čia taip pat skaitytojų amžius gerokai peršokęs 50 metų ribą) prenumeruoja po kelis laikraščius, o dauguma jaunesniųjų visai „sulaukėję".

Lietuviška spauda yra daug daugiau, negu tik žinių perdavimas. Ji jungia išsisklaidžiusius mūsų tautiečius į tamprią lietuvišką šeimą, padeda nepamiršti gimtosios kalbos, informuoja apie svarbius mums įvykius ir veiklą tiek užsienyje, tiek Lietuvoje. Be to, užsienio lietuvių spauda platesniu, atviresniu žvilgsniu žvelgia į įvykius. Lietuvoje dažnai spaudoje pasireiškia stiprios tendencijos ir pašalinės įtakos. Spalis — lietuviškos spaudos mėnuo. Tai gera proga pamesti „laukiniškumą", tampant lietuviškos periodikos skaitytojais.

TAUTOS ŠVENTĖ IR JOS PRASMĖ

DR. PETRAS KISIELIUS

Ši lietuvių Tautos šventė primena mūsų tautos prosenelių istoriją — Vytautą Didįjį, suruoštą, bet neįvykdytą jo karūnaciją Vilniuje. Rugsėjo 8-osios valstybinė šventė buvo įvesta Lietuvoje tiktai 1930 metais, minint 500-ąją Vytauto mirties sukaktį. Grįžkime tad į XIV—XV a., į Vytauto viešpatavimą ir bent trumpai pavartykime to meto Lietuvos istorijos lapus.

Tai buvo Lietuvos didžiosios galybės epocha valdant Kęstutaičiui Vytautui, Maironio pavadintam Didžiuoju, ir nuo tada šis vardas prigijęs Lietuvoje bei lietuvių tautoje. Lietuvos galybė ir Vytautas istorijoje yra neatskiriami.

Kai Lietuvos Didysis kunigaikštis Gediminaitis Jogaila vedė Lenkijos karalaitę Jadvygą, įgydamas Lenkijos karaliaus titulą, tuo pačiu buvo sudaryta Lietuvos sąjunga su Lenkija: Lenkijai pavedant daug Lietuvai priklausiusių žemių (kunigaikštysčių), ir buvo padarytas pažadas, prie Lenkijos prijungti Lietuvos žemes, jam mirus, jei jis neturės sosto įpėdinių.

Jogailos pusbrolis Vytautas, valdydamas Lietuvą, nepakentė Lietuvos žeminimo, jis visą savo gyvenimą bandė Lietuvą atskirti nuo unijos, ją padaryti suverenia valstybe jam pačiam tampant Lietuvos Didžiuoju kunigaikščiu, o galop vainikuotis Lietuvos karaliumi. Jis šiam tikslui meistriškai sugebėjo panaudoti Kryžiuočių ordiną, net 4 kartus jam užrašydamas žemaičius, gerai žinodamas, kad žemaičiai nesutiks būti ordino valdžioje. Ne be reikalo ordinas Konstancijoje skundėsi popiežiui, kad jis (ordinas) žemaičius laikė tik kaip slidų ungurį už uodegos. Tuo metu Vytautas, valdydamas Lietuvą, atliko daug žygių į rytus — slavų šalis, prijungdamas prie Lietuvos vis daugiau žemių — į pietus — prieš totorius ir vakaruose — prieš Kryžiuočių ordiną. Pagaliau 1395 m., bendraujant su užsieniu, jis pirmą kartą pasivadino Lietuvos Didžiuoju kunigaikščiu, bet pastoviai šiuo titulu jis ėmė vadintis tik po 1401 m.

Vytauto vardas labai pagarsėjo užsienio šalyse, taip pat Lietuvoje ir Lenkijoje. 1423 m. Maskvos didysis kunigaikštis Vosylius, Vytauto žentas, pavedė savo sūnų Vosylių II, kitus vaikus ir savo žmoną savo uošvio Vytauto globai, pakartodamas tą patį 1425 m. Taip Vytauto įtaka buvo išplėsta ir Maskvos žemės. Jis (1426—1428) 3 metus iš eilės surengė tolimus žygius į Rusiją, išgarsinusius jo vardą. Daug kunigaikščių tapo jo vasalais, mokėdami dideles duokles. Tai buvo jo galybės kulminacija, nepatikusi lenkams; santykiai su Lenkija turėjo būti sudėtingi.

Nors Vytautas visą laiką norėjo atsiskirti nuo Lenkijos, bet jos karinė pagalba buvo jam taip pat reikalinga didžiuosiuose žygiuose. Juk lietuviai ir lenkai galutinai sutriuškino kryžiuočių ordino galybę 1410 m. Žalgirio mūšyje, lenkai talkino Vytautui ir tragiškame mūšyje prie Vorkslos su totoriais ir kai kur kitur. Tiesa, jis turėjo gerbėjų ir tarp Lenkijos didikų, ir tarp Vakarų Europos kronininkų, politikų bei rašytojų. Net jo politikos priešas Dlugošas, kuris yra apie Vytautą daug ir tendencingai rašęs, jį statė greta Aleksandro Makedoniečio.

Nusprendęs karūnuotis karaliumi, jis jau nekreipė dėmesio į Lenkijos nepasitenkinimą. Imperatorius Zigmantas Liuksemburgietis jam pranešė, kad yra paruošęs 2 karališkus vainikus — Vytautui ir jo žmonai, o lenkai nutarė būtinai sutrukdyti jo karūnavimą. Visų pirma jie įtikino popiežių Martyną V, kad sulaikytų Vytauto vainikavimą. Popiežius buvo įsitikinęs, kad tik Vytauto ir Jogailos sutartina veikla sulaikys husitų plitimą. Jis net uždraudė vyskupams dalyvauti karūnacijos iškilmėse.

Vytautas nutarė karūnuotis ir be popiežiaus sutikimo, nes imperatorius Zigmantas buvo nuomonės, kad popiežius čia nebūtinas — tokių įvykių būta ir praeityje, kur krikščionių karaliai karūnavosi be vyskupo patepimo. Be to, jis tvirtino, kad popiežius yra neteisingai informuotas — Vytauto karūnavimas atnešias Bažnyčiai didelę naudą. Imperatorius išsiuntė teisininkų delegaciją su jos vadove Vienos universiteto daktare Baptista Cigalo išaiškinti Vytautui ceremonijas, pašalinti visas abejones, kad iš tikrųjų popiežiaus sutikimas nėra reikalingas, paneigiant Krokuvos profesorių tvirtinimą. Lenkai visais būdais bandė karūnaciją sustabdyti. Jie siuntė pas Vytautą delegaciją jį atkalbėti nuo šio sumanymo, bet Vytautas buvo neperkalbamas. Tada jie pradėjo ruoštis karui, prie spėjamų pravažiavimo kelių išstatė kariuomenės būrius. Karūnavimo data: 1430.09.08 d., per Švč. Mergelės Marijos Gimimo švetę. Lenkams pasisekė sugauti Cigalo delegaciją, atimti įvairius vežamus dokumentus, sumušti delegacijos narius ir juos paleisti Ordino žemėje. Tuo metu Vilniuje susirinkę aukšti svečiai laukė vainikavimo iškilmių. Imperatoriaus pasiuntiniai su karūnomis, pakelyje sužinoję, kas nutiko Cigalo delegacijai, grįžo atgal. Tuomet vainikavimo šventė buvo nukelta trim savaitėms vėliau — į šv. Mykolą (09.29), bet ir tą dieną karūnos nesulaukta. Bet Vytautas neprarado nei vilties, nei ryžto.

Tuo tarpu pas jį į Vilnių atvyko patsai karalius Jogaila su patarėju Olesnieckiu. Jogaila, suprasdamas, kad Vytautui mirus, Lietuvos valdovu taps vienas iš sūnų, jau nesipriešino karūnacijai. Tik ne lenkai.

1430.10.17 Vytautui ir Jogailai jojant iš Vilniaus į Trakus, Vytautas nukrito nuo žirgo, kelionę baigdamas savo žmonos vežime. Po 10 dienų jis mirė (10.27). Lenkų istorikas J. Puzyna įrodinėjo, kad Vytautas

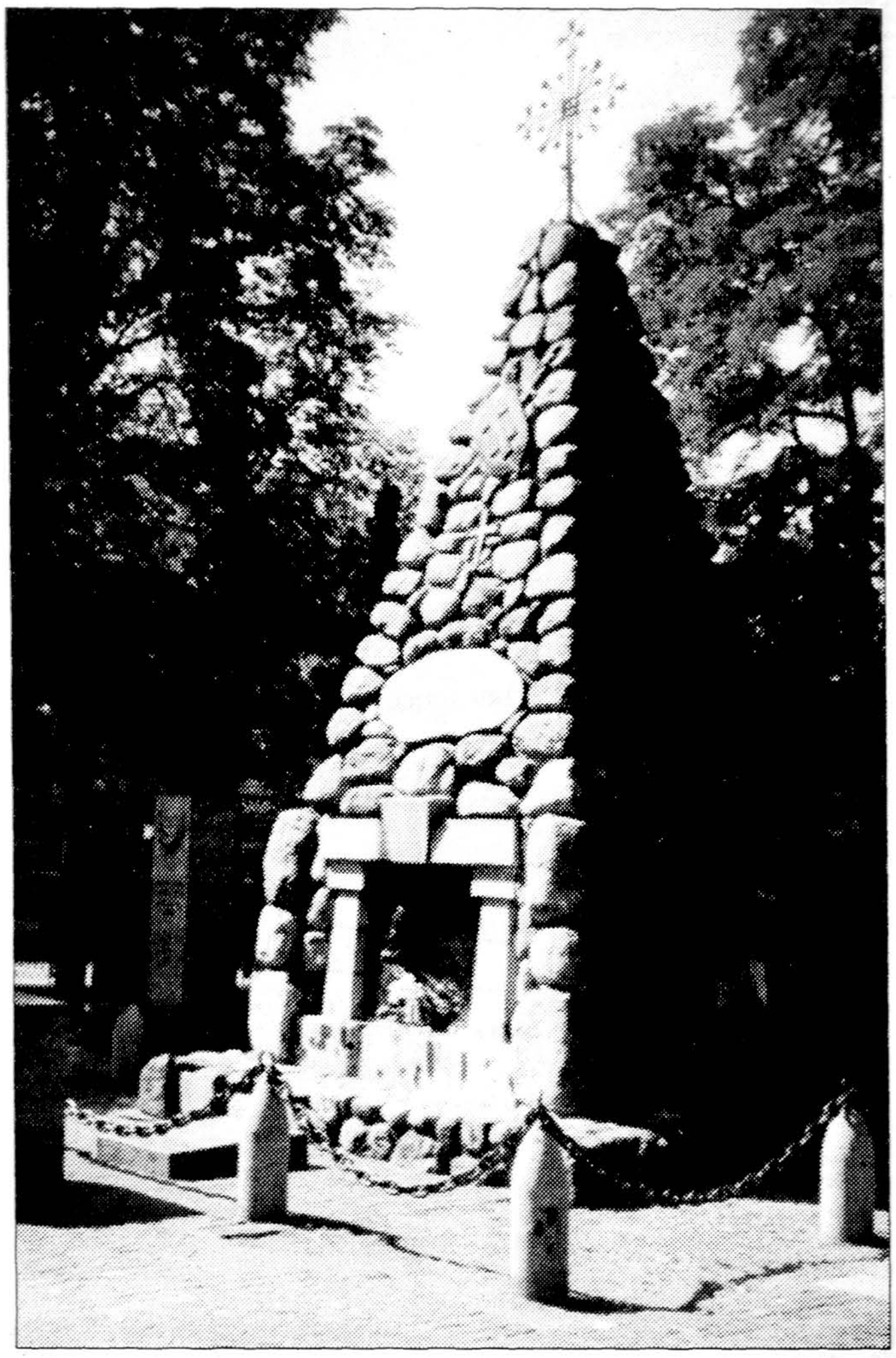

Lietuvių tautos kovų ir kančių už laisvę simbolis. Onos Rušėnienės nuotr.

buvo nunuodytas. Trūksta istorinių duomenų.

Karūnacija buvo jo paties užtarnauta ir subrandinta. Jis vienintelis iš garsių Lietuvos Gediminaičių kunigaikščių, išplėtęs Didžiąją Lietuvos kunigaikštystę į imperiją savo žygiais ir užkariavimais: vakaruose kryžiuočių ordinas, sutriuškintas Žalgirio mūšyje, jau buvo mažai pavojingas. Pietuose totoriai sutramdyti, Vytautui sumaniai balansuojant jų vidines kovas. Rytuose užkariautos didelės slavų teritorijos, o Maskvos didysis kunigaikštis, jo paties prašymu, Vytauto globoje. Romos imperatorius patsai siūlosi Vytautą karūnuoti, jam nukaltos aukso karūnos ir nustatyta karūnacijos diena, taip pat sukviesti svečiai į Vilnių, imperatorius Zigmantas siunčia delegaciją, po to karūnas. Vytauto garsas ir garbė plevena virš visos Europos. Staiga lenkų smurtas!

Savo veikloje ar suvažiavimuose Vytautas rėmėsi tik Lietuvos didikais ir etnografinių Lietuvos sričių bajorais. Jau 1398 m. Salyno suvažiavime Lietuvos bajorai jį skelbė Lietuvos karaliumi. Jis nuolat kovojo už Lietuvos savarankiškumą, atitaisydamas su lenkais Lietuvos nenaudai sudarytas sutartis. Tad nors karūna nebuvo uždėta ant jo galvos, bet jo žygiai ir veikla neišnyko be gilios prasmės Lietuvai, jam mirus. Jo veikla ir kaip Didžiojo Lietuvos kunigaikščio siekiai, laimėjimai ir garbė nebuvo pamiršti kitų Lietuvos valdovų, kurie tęsė Lietuvos atsiskyrimo nuo lenkų ir nepriklausomybės idėją. Tas pat vyko ir Lietuvos bajorijoje, kurią žavėjo Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Vytauto veikla ir jo sukurta Lietuvos galybė.

Vytauto karūnacijos tragedija per 5 su puse šimtmečius kėlė šiam didžiajam Lietuvos valdovui tautos istorinių kartų užuojautą ir pasididžiavimą juo. Nuolat linksniuojamas Vytauto vardas žadino tautinę sąmonę visoje tautoje ir tapo įkvėpimu poetams kurti poeziją bei dailiąją literatūrą Vytauto temomis, didžiuojantis savąja tauta, jos istorija, jos kultūra ir ypač jos praeitimi. Įkvėpimas, kilęs iš tautos istorijos gelmių, budino iš snaudulio tautą atgimimui, išugdė nepriklausomybės idėją ir vedė į 1918 m. Vasario 16-ąją bei atskirą nuo Lenkijos valstybę, į tautos sukilimą prieš sovietų sąjungos okupaciją 1941 m. ir į 1990 m. Kovo 11-ąją.

„Draugas" kviečia visus savo skaitytojus ir rėmėjus
į kasmetinį „Draugo" pokylį, kuris įvyks spalio 16 d., 4 v.p.p. „Paradise" pokylių salėje,
9220 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL.
Pokylio meninę programą atliks „Retro" kolektyvas iš Los Angeles, CA. Bilietus galite įsigyti „Draugo" administracijoje.
Adresas: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629, tel. 773-585-9500.

Iš ateitininkų gyvenimo

Sendraugių stovykloje

nukelta iš 2 pusl.

Juozas Polikaitis supažindino mus su „Ateitininkų veikla nuo 1990 iki 2005 metų". Buvo net keli prašymai visą tą informaciją surašyti archyvams, kad būtų dokumentuota ateitininkijos istorija tuo metu kai išeivijos ateitininkai vėl atnaujino ryšius su laisvos Lietuvos ateitininkais, kurie kūrėsi iš naujo, ir kai vadovavimas buvo perkeltas į Lietuvą.

Vakare, vaikams linksmai bežaidžiant „Kur Dovydaitis?!" Dainavos gamtoje, suaugę susirinko į salę geriau susipažinti su dabartiniu Ateitininkų Federacijos pirmininku Liutauru Serapinu ir pasiklausyti jo paruoštų klausimų — iššūkių visiems ateitininkams tiek čia, tiek Lietuvoje. (Tie klausimai jau buvo išspausdinti šiame „Draugo" skyriuje.)

Daug išmokome apie skausmo mediciną dr. Renatos Variakojytės Staniškienės paskaitoje, kuri įdomiai supažindino mus su šios medicinos srities istorija ir dabartiniu naudingumu. Dr. Renata yra anesteziologijos ir skausmo medicinos specialistė University of Chicago ligoninėje. Ji skaitė paskaitas Lietuvos visuotinėje gydytojų skausmo medicinos konferencijoje Vilniuje ir pravedė Lietuvoje intensyvius skausmo medicinos kursus gydytojams. Patys turėjome įtemptai pagalvoti mėgindami analizuoti jos suteiktas žinias ir atspėti teisingus atsakymus į užduotus klausimus. Motyvacija buvo šokoladas laimėtojams, kuris numarino bet kokį proto skausmą ar nuovargį, kurį patyrėme sukdami galvas apie medicinos ir fiziologijos principus, ir tikriausiai buvo į sveikatą!

Šeštadienį ryte mus aplankė JAV kongreso narys iš Mičigano Thaddeus McCotter, kuris priklauso „tarptautinių santykių komitetui" kongrese. Jį pakvietė Andrius Anužis, kuris dirba kaip jo nuolatinis patarėjas ir yra jo „Deputy Chief of Staff". Buvo tikrai įdomus pokalbis, kadangi parlamento narys McCotter nekalbėjo iš anksto paruošta tema, o tik atsakinėjo į mūsų klausimus. Iškilo įvairių Lietuvą liečiančių ir kitų tarptautinių politikos klausimų. Dėkojame Andriui, kad suorganizavo tokį susitikimą ir atvežė žymų amerikietį į stovyklą.

Prie kasrytinių paskaitų rengėjai dar pridėjo kelis pranešimus, popietinius pokalbius suaugusiems ir programas naktibaldoms (kas vakarą suguldžius vaikus), taip papildydami dienotvarkes ir visiems ką nors įdomaus pristatydami. Viename popietiniame pokalbyje sendraugiai galėjo geriau susipažinti su Kauno jėzuitų gimnazijos veikla, apie kurią papasakojo ir atsakinėjo klausimus jos direktorius kun. Gintaras Vitkus, SJ. Malonu buvo, kad jis galėjo pabūti stovyklos dvasios vadu visą savaitę, suteikiant progą ateitininkams kasdien dalyvauti šv. Mišiose. Kartu su vyresniu jaunimu ir Rūta Mikulioniene, kun. Gintaras pravedė Eucharistijos vakarą, vesdamas procesiją į pušų šventovę ir į Dainavos kryžių kalną. Vaidinimėliai pritaikyti vaikams ir vyresniems gražiai paminėjo jaunimą mylinčio popiežiaus Jono Pauliaus II paskelbtus Eucharistijos metus, kurie baigiasi 2005 m. spalio mėnesį su vyskupų sinodu Romoje.

Antrą popietę buvo proga išgirsti iš organizacinio komiteto pirmininkės Onos Daugirdienės apie neseniai įvykusią žymią Ateitininkų jubiliejinę stovyklą ir padiskutuoti apie ją su dalyviais, kas buvo ypač įdomu tiems, kurie negalėjo joje dalyvauti. Trečiadienį popiet suaugusių pokalbis su žinomais ateitinikais: ŠAAT pirm. Nijole Balčiūniene ir Ateitininkų Federacijos pirm. Liutauru Serapinu. Buvo kalbama apie ateinančius ŠAAT tarybos rinkimus, metinę temą ir Ateitininkų kongresą, vyksiantį kitą vasarą Panevėžyje.

Ketvirtadienio „paskaita" tai buvo labai aktyvus protinis ir fizinis įsijungimas į „Koks protas?" žaidimą. Rita Giedraitienė ir Audra Daulienė — abi pasižymėjusios savo gausia ir įvairia lietuviška ir ateitininkiška veikla — paruošė ir pravedė šešių kategorijų (temų) klausimų-atsakymų žaidimą suskirstydami dalyvius į keturias komandas. Sendraugiai mokė vieni kitus, skubėjo pirmieji teisingai atsakyti į klausimus apie ateitininkiją, tautosaką, geografiją, žymius lietuvius, stovyklautojus („spėk kas") ar kitas „įvairybes".

Reportažo pabaiga kitame numeryje.

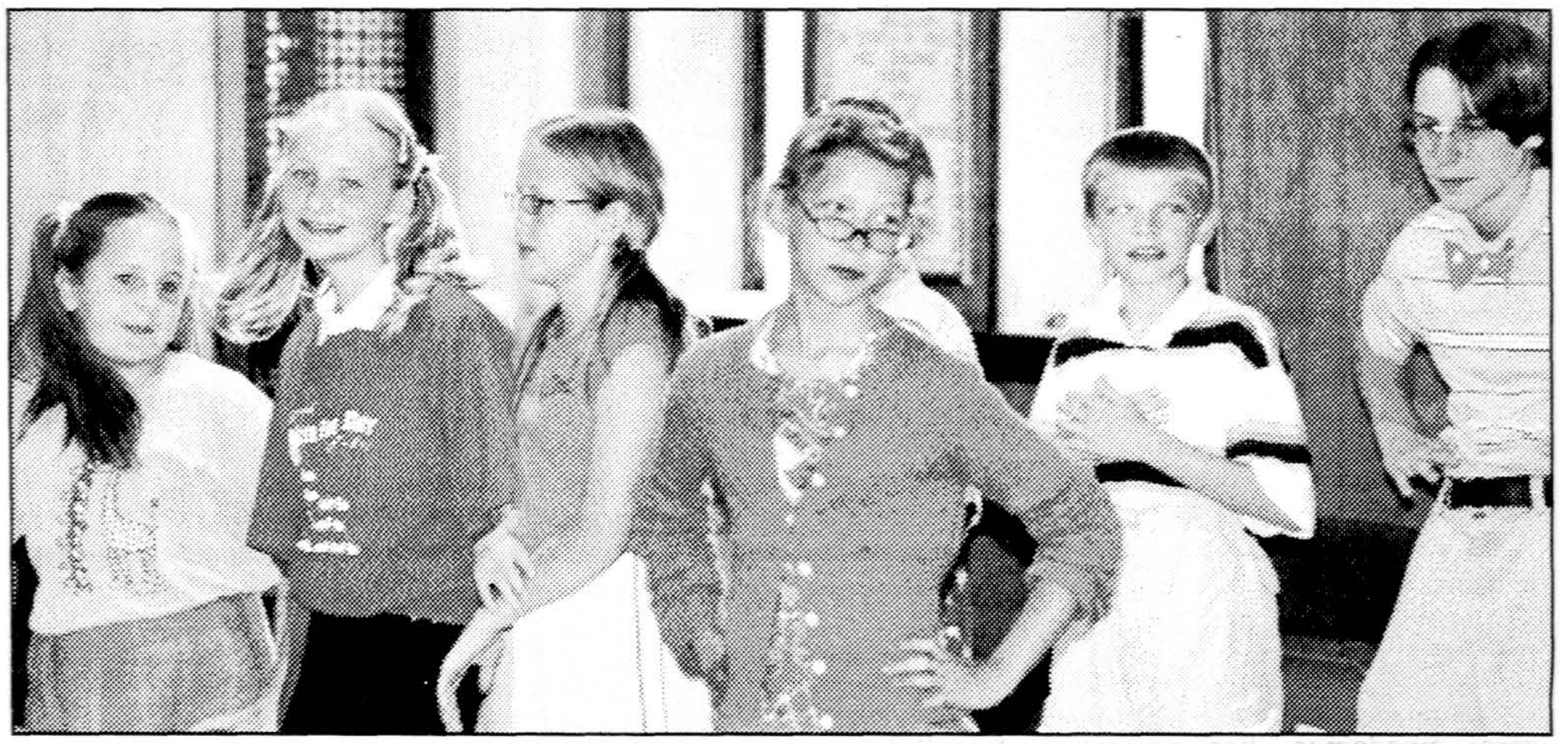

Jaunieji ateitininkai vaidina Sendraugių ateitininkų stovykloje Dainavoje. Iš k: Žara Kisieliūtė, Kristė Lapkutė, Andrytė Siliūnaitė, Diana Jankutė, Marius Stalionis ir Viktoras Sadauskas. Nuotrauka Pauliaus Jankaus

APSILANKYMO LIETUVOJE VINJETĖS

ALGIMANTAS S. GEČYS

Nr. 1

Praslinkus dvejiems metams, šiemet vėl teko lankyti Lietuvą. Jei ankstyvesni apsilankymai Lietuvoje rišosi su PLB seimais, įvairiomis lietuviškosios veiklos sritimis bei JAV LB atstovavimu, šį kartą Lietuva grožėjausi kaip svečias turistas. Mūsų laiko taip pat nesaistė įsipareigojimai giminėms. Iš anksto juos perspėjome ir prašėme neužsirūstinti, jei pritrūktume laiko pasimatyti. Po penkių ankstyvesnių apsilankymų nepriklausomoje Lietuvoje, šį kartą siekėme netrukdomi lankyti vaiko prisiminimuose užsilikusias vietoves, pajusti Lietuvos gyvenimo pulsą, užmegzti pokalbį su atsitiktinai sutiktu nepažįstamu žmogumi, na, ir pasisemti tautos dvasinio bei kultūrinio peno, kurio ypač prireikia gyvenant išeivijoje.

Šio straipsnio tikslas tad nėra chronologiškai aprašyti veik trijų savaičių viešnagę Lietuvoje. Suglaustai vinjetėmis siekiu pasidalinti su dėmesin įstrigusiomis kai kuriomis įdomesnėmis Lietuvos gyvenimo detalėmis.

Lietuva apstatyta statybiniais pastoliais

Sėdint Užupio slėnyje esančiame „Tores" restorane, neįmanoma nesigrožėti Vilniaus miesto panorama. Dėmesį patraukia bažnyčių bokštai, miestą gaubianti žaluma, ir panoramoje prasikišančių didžiųjų statybinių kranų gausa. Vilnius atsinaujina, statosi, gražėja. Sparčiai kyla ne vien Valdovų rūmų sienos. Pastoliais apstatyta dauguma bažnyčių (įskaitant ir vieną dalį Vilniaus katedros), remontuojamos valdžios įstaigos, mokyklos ir gyvenamieji namai.

Apsilankę po dvejų metų Vilniuje, sunkiai beatpažįstame Gedimino prospektą. Stebina šią pagrindinę gatvę ir jos šaligatvius dengianti nauja danga. Iš po prospekto grindinio mechaniškai iškylantys eismo barjerai, skirti nustatytomis dienos valandomis kontroliuoti automobilių judėjimą Gedimino prospektu. Šoninėse Vilniaus gatvėse vėl statybos, namų remontai, buldozeriui paruošti apgriuvę pastatai. Bohemišku buvęs Užupio rajonas masiniai atstatomas. Kitoje Neries pusėje, šalia sovietmečiu statyto „Lietuva" viešbučio, stovi naujai išdygę dangoraižiai. Architektai ir turistai tesprendžia, kiek šie dangoraižiai sugadino senojo Vilniaus miesto panoramą.

Senajam Vilniui nepasiduoda jo priemiesčiai. Apylinkėse sparčiai plečiamas naujų kelių tinklas, dygsta vadinamieji „miegamieji rajonai", pasižymintys mums iš Amerikos pažįstamu namų ploto išplanavimu. Viena aišku, — progresas vyksta, statyboms sugebama rasti gausių lėšų, naujomis statybomis kuriami modernūs Vilniaus priemiestiniai rajonai. Išlikusį daugiabučių niūrių sovietmečio statybinį palikimą gan vykusiai pataiso šiuolaikiniai modernių spalvų dažai ir žymiai rūpestingiau prižiūrima gyvenamųjų rajonų aplinka.

Panašiai gausios statybos, kiek su vokišku architektūriniu atspalviu, vyksta ir Klaipėdoje, svarbumu antrame Lietuvos mieste. Atgavus nepriklausomybę, universiteto Klaipėdoje įkūrimas laikytinas genijaus mostu. Senieji Klaipėdos universiteto raudonų plytų pastatai turistui negali neimponuoti. Gerokai mažesniu mastu statybos vyksta Kaune. Lankydamas Kauną, gali justi, kad šis lietuviškiausias miestas nesugeba atgauti savo anksčiau turėtos svarbos. Sunku atsakyti, ar šiuo atveju kaltininku yra Kauno buvimas sostinės Vilniaus artumoje, ar Kauno miesto valdžioje neįsitvirtinimas plačią viziją turinčių vadovų. Teigiamo Kauno miesto įvaizdžio sukūrimui ir gausesnių turistų pritraukimui nepadeda paplitusios kalbos apie vakariop visišką žmonių ištuštėjimą Laisvės alėjoje ir vakarais ten kursuojančias paauglių gaujas.

Stebint gausias statybas Lietuvoje, turisto akis bado eilinio dėmesio neteikimas šaligatvių stoviui, nebandymas pašalinti juose esančių nelygumų, atsiradusių duobių, medžio šaknų verčiamų šaligatvio plytų. **Bus daugiau.**

Atstatomų Lietuvos Valdovų rūmų sienos rikiuojasi šalia Vilniaus katedros ir Gedimino pilies. Rimvydo Jako nuotr.

Sostinėje apdovanoti geriausių architektūros darbų autoriai

Prekybos bei verslo centre „Europa". Tomo Černiševo (ELTA) nuotr.

Vilnius, spalio 14 d. (ELTA) — Atidarant Lietuvos architektų sąjungos ir Architektūros fondo surengtą 2003-2005 metų darbų konkursinę parodą „Žvilgsnis į savę", ketvirtadienį Vilniuje pagerbti geriausių projektų autoriai ir jų kolektyvai.

Antrą kartą surengtos parodos tarptautinė vertinimo komisija, vadovaujama garsaus suomių architekto Tuomo Siitonen, Lietuvos architektams paskyrė penkis pagrindinius prizus bei dešimt diplomų.

Pagrindiniai lygiaverčiai apdovanojimai „Metras 1/5" paskirti autorių kolektyvams už geriausius pastarųjų metų architektūros projektus. Apdovanojimą „Už vieningą kompleksą" pelnė sostinės Europos aikštės ir prekybos bei verslo centro „Europa" Konstitucijos prospekte architektų grupė.

Už simbolišką emocijų ir architektūros jungtį įvertinti sovietinių aukų perlaidojimo kolumbariumo sostinės Tuskulėnų rimties parke kūrėjų kolektyvas. Apdovanojimas „Už veržlų modernumą tyruose" įteiktas gyvenamojo namo Utrių kaime (Klaipėdos rajone) architektų kolektyvui. Už paprastą eleganciją ir pozityvų impulsą pramoninei teritorijai įvertinti UAB „Lemora" administracinio pastato Kaune kūrėjai. Apdovanojimą pelnė ir ekraninio daugiabučio gyvenamojo namo „Domino" Klaipėdos Žaliajame slėnyje autoriai, įvertinti už „riestą" idėją.

Vertinimo komisijoje taip pat dirbo estų architektas Hindrek Kesler, latvių architektas Juris Skalbergs, Lietuvos architektai Vytautas Brėdikis ir Jūratė Tutlytė.

V. Uspaskichas nori atsikratyti oponentu

Vilnius, spalio 14 d. (BNS) — Darbo partijos (DP) vadovas Viktoras Uspaskichas kreipėsi į DP Etikos komisiją, kad ši spręstų klausimą dėl Seimo Antikorupcijos komisijos pirmininko Petro Baguškos pašalinimo iš partijos.

Pasak dienraščio „Lietuvos žinios", jei tokį siūlymą DP etikos sargai palaimintų, jį dar turėtų patvirtinti partijos prezidiumas.

Tačiau prezidiumas greičiausiai „palaimintų" P. Baguškos išmetimą, nes ten daugumą sudaro V. Uspaskicho rėmėjai.

Darbo partijos vadovas, paklaustas apie savo iniciatyvą, buvo nekalbus. „Klausimas svarstomas, ir aš jo nekomentuoju", — pareiškė jis.

DP Etikos komisijos pirmininkas Romualdas Genevičius patvirtino, kad V. Uspaskicho kreipimasis gautas šiomis dienomis. Tačiau jis atsisakė kalbėti apie rašto turinį ir DP pirmininko nurodomus argumentus, teigdamas, kad tai būtų nekorektiška.

R. Genevičius tikino, kad minėtą klausimą partijos etikos sargai ketina svarstyti kitą savaitę. „Tyrimas nebaigtas, todėl nenoriu spėlioti dėl jo baigties", — sakė jis.

Pats P. Baguška apie jį užklupusius nemalonumus kalbėti atsisakė. „Tai partijos vidaus reikalas. Mes patys išsiaiškinsime", — pareiškė jis.

Sportas

* **Japonijos sostinėje vykusiame bušido „K-1 World Max" turnyre šių metų planetos čempionas** Remigijus Morkevičius įveikė japonų kovos menų žvaigždę Kasuya Yasuhiro. Lietuvos kovotojo pranašumas buvo akivaizdus — per 3 raundų kovą R. Morkevičius japoną nokautavo net penkis kartus. Vienbalsiu teisėjų sprendimu (30) pergalė atiteko lietuviui.

* **Du iš keturių Lietuvos boksininkų tęsia kovą dėl medalių pasaulio kadetų (iki 17 metų)** bokso čempionate Anglijoje. Ketvirtadienį Kęstutis Antanavičius (svorio kategorija iki 57 kg) aštuntfinalyje 21:5 nuga-lėjo kanadietį Kenny Lamoureux bei pateko į ketvirtfinalį. Tarp aštuonių geriausių boksininkų savo svorio kategorijoje (iki 70 kg) pateko ir Edgaras Sadovskis.

* **Pergale ikisezoninių NBA rungtynių seriją pradėjo Arvydo Macijausko New Orleans „Hornets"** komanda, svečiuose 100:90 įveikusi Denver „Nuggets" komandą su Linu Kleiza. A. Macijauskas savo komandai per 16 minučių pelnė 7 taškus, pataikęs 2 dvitaškius iš 4, realizavęs 3 baudų metimus iš 4. Po krepšiais jis atkovojo 1 kamuolį.

Pristatytas naujasis sporto ministras

Atkelta iš 1 psl.

organizacijų atstovais buvo skirtas neseniai konkursą laimėjusio A. Raslano pristatymui.

„Manau, kad naujo direktoriaus nėra ko pristatinėti, nes jis visą gyvenimą paskyrė sportui ir yra jums gerai pažįstamas" — sakė premjeras apie 49 metų A. Raslaną, kuris jau yra trumpai vadovavęs departamentui, o pastaraisiais metais ėjo generalinio direktoriaus pavaduotojo pareigas.

A. Brazauskas pasidžiaugė, kad A. Raslanas turi gilius sporto teorijos pagrindus — jis yra habilituotas mokslų daktaras.

Kreipdamasis į sporto darbuotojus, ministras pirmininkas pabrėžė, jog fizinės kultūros ugdymas turi prasidėti mokykloje, todėl reikia suaktyvinti pastangas, kad jaunoji karta pamėgtų sportą.

A. Brazauskas prisiminė savo studentavimo laikus ir apgailestavo, kad dabar akademinis jaunimas nėra toks entuziastingas sporte, nors šalyje studentų yra penkis kartus daugiau nei seniau.

Kalbėdamas apie sporto bazes, Vyriausybės vadovas apgailestavo, kad departamentas nepadarė visko, ką galėjo.

„Jei departamentas būtų dirbęs kvalifikuotai, būtų parengęs reikalingus projektus, būtų nuveikta daug daugiau. Todėl naujajam vadovui linkiu aktyviau darbuotis, kad būtų išnaudotos Europos Sąjungos teikiamos galimybės", — sakė A. Brazauskas.

A. Raslanas patikino, kad organizacijos suvienys jėgas bendram moksleivių užimtumo projektui.

Jis sakė, kad kitiems metams iš viso numatytos devynios naujos programos, kurios bus vykdomos perskirsčius turimas lėšas.

„Tikiu, kad departamento kolektyvas gali ištaisyti esamas spragas. Turime būti solidūs savo darbu ir veikla", — sakė A. Raslanas, pasveikinęs A. Brazauską su Vadovo diena ir įteikęs jam futbolo kamuolį.

Susitikimas baigėsi konkrečios situacijos sprendimu. Vilniaus sporto mokyklos trenerei pasiskundus, kad Lengvosios atletikos maniežas užsiprašė dvigubai didesnės nei anksčiau sumos už savo paslaugas, premjeras pasiūlė panaikinti netinkamai jo veiklą administruojančią viešąją įstaigą, o reikiamas lėšas skirti tiesiogiai per departamentą.

Vilniuje prabilta apie „Mažeikių naftos" akcijų nacionalizavimą

Atkelta iš 1 psl.

parduodant „Mažeikių naftą", abejojo, ar Strasbourg teisme Lietuvai pavyktų įrodyti nacionalinį interesą.

„'Mažeikių nafta' nėra gyvybiškai būtina perdirbimo įmonė — benzino galima laisvai įsivežti iš bet kur. Reikėtų pamiršti, kad čia esama nacionalinio saugumo intereso. Dujotiekis — taip, nes dujų kitu būdu neatpumpuosi", — teigė A. Abišala.

„Europos Žmogaus teisių teismas, kuriame buvo ir tokių bylų, mano, jog socialinės nuosavybės funkcija nekvestionuojama. Apie tai yra pasisakęs ir Lietuvos Konstitucinis Teismas. Nuosavybė turi tarnauti visuomenei ir kiekvienam individui. Kai kalbame apie konkrečią įmonę, mes galime pateisinti visuomenės ekonominiais interesais", — A. Abišalai oponavo G. Kaminskas.

Tačiau laidoje dalyvavęs ūkio ministras Kęstutis Daukšys visuomenės intereso čia neįžvelgia.

„Mes atimame pinigus iš vieno investuotojo ir atiduodame kitam. Kur čia visuomenės interesas? Kaip bus nustatomas teisingas atlygis? Ar nereikės po to Lietuvai permokėti 1.5-2 milijardus?", — retoriškai klausė K. Daukšys.

Advokatų kontoros „Soloveičikas, Markauskas ir Aviža" partneris advokatas Deividas Soloveičikas teigė, jog tinkamas atlyginimas reiškia, kad už nusavintą turtą turi būti atlyginta jo rinkos verte arba vertę apskaičiuojant kitais tarptautinėje praktikoje taikomais principais.

Suėmimą namų areštu G. Petrikui pakeitęs prokuroras kaltina policiją

Vilnius, spalio 14 d. (BNS) — Prie bankrutavusio ir indėlininkams milijonus likusio skolingo susivienijimo EBSW prezidento Gintaro Petriko pabėgimo iš Lietuvos prisidėjo policija.

Tai EBSW veiklą tiriančiai laikinajai Seimo komisijai penktadienį tvirtino buvęs Kauno miesto apylinkės vyriausiasis prokuroras, dabar advokato veikla užsiimantis Vygintas Jukna.

„Jeigu G. Petrikas būtų dingęs iš karto, o ne praėjus metams po to, kai suėmimas buvo pakeistas namų areštu, tada galima kaltinti mane. Reikia aiškintis, ar policija padarė viską, ar tinkamai per namų areštą 'ganė' Petriką", — sakė V. Jukna.

Tokios versijos nepaneigė ir komisijos pirmininkas socialdemokratas Algis Rimas: „Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų aplaidus darbas prisidėjo prie to, kad Petrikas galėjo pabėgti iš Lietuvos".

Suėmimas namų areštu G. Petrikui buvo pakeistas 1996 metų gegužės 30 dieną.

V. Juknos teigimu, ne jis vienas atsakingas už tai, kad griežtesnė sankcija buvo pakeista švelnesne: „Apie tai žinojo visi: VRM, tuometinis generalinis prokuroras Vladas Nikitinas".

Buvęs prokuroras sankcijos keitimą aiškina tuo, kad teismas nebūtų pratęsęs G. Petriko suėmimo, nes trūko įrodymų, kad jis turįs būti suimtas.

„Jei skirdamas namų areštą suklydau, kiti galėjo pakeisti mano sprendimą", — komisijai teigė V. Jukna.

Pasak jo, pasitraukti iš užimamų pareigų jam pasiūlęs generalinis prokuroras Kazys Pėdnyčia: „Vos tik tapęs generaliniu, jis iš karto pasidomėjo, kaip reikalai su EBSW byla. Ir vieną dieną pasikvietė. Sako, yra toks politinis sprendimas — traukis".

V. Juknos teigimu, tai jį nustebino, nes su K. Pėdnyčia ilgai dirbo Panevėžyje, draugavo šeimomis.

V. Jukna tikino, kad prokurorai negalėjo laiku kelti bylų indėlius rinkusioms ir negrąžinusios firmoms, nes žmonės nerašė pareiškimų.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

LONDONAS

JAV oficialiai apkaltino Šiaurės Korėją, jog šioje šalyje dideliu mastu padirbinėjami JAV doleriai. Pasak BBC, JAV teismas paskelbė kaltinimą septyniems asmenims, tarp kurių yra ir Airijos Darbo partijos — laikomos politiniu oficialiosios Airijos respublikos armijos (IRA) sparnu — pirmininkas Sean Garland. Tiriant paaiškėjo, kad minėti asmenys platino aukštos kokybės padirbtus 100 dolerių banknotus, vadinamus „superbanknotais". JAV teisingumo departamento kaltinamajame akte pažymima, kad „nuo 1997 iki 2000 metų liepos S. Garland ir kai kurie jo bendrininkai iš Šiaurės Korėjos pareigūnų įsigydavo padirbtų šimto dolerių banknotų, kad perparduotų juos Didžiojoje Britanijoje ir kitur". JAV teisėsaugininkai pareikalavo išduoti S. Garland, kuris neigia jam pateiktus kaltinimus.

HAGA

Olandijos policija Hagoje, Amsterdame ir Almere suėmė septynis asmenis — šešis vyrus ir moterį, kurie, kaip įtariama, planavo teroro išpuolius. Pasak pareigūnų, pagrindinis įtariamasis yra 19-metis Samir Azzouz, kuris balandžio mėnesį, pritrūkus įrodymų, buvo išteisintas dėl kaltinimų planavus teroro aktus. Anksčiau penktadienį buvo pranešta, kad policija apsupo Vyriausybės pastatą Hagoje, kur įsikūrę premjero Jan Peter Balkenende bei kitų aukštų pareigūnų biurai, ir įvykdė mieste kelis patikrinimus. Policininkai taip pat buvo apsupę mokyklą ir uždarę vieną gatvę miesto centre. Liudininkai toje gatvėje, kurios pavadinimas nenurodomas, girdėjo šūvius.

RUSIJA

NALČIK

Pietiniame Nalčik mieste per pročečėniškų kovotojų ir Rusijos pajėgų susišaudymus žuvo apie šimtą žmonių. Kovotojai užpuolė policijos nuovadas, nes jose būna ginklų arsenalų. Tačiau jiems nepavyko perimti ginklų. Priešingu atveju aukų skaičius būtų buvęs didesnis. Pročečėniškų kovotojų, kurių galėjo būti nuo 100 iki 300, puolimas ketvirtadienį prasidėjo virtine atakų prieš vyriausybės ir teisėsaugos objektus.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGHDAD

Malaizijoje besilankantis Irako sunitų vadovas Usama Abdul Aziz al Najafi pareiškė puoselėjąs viltį, kad Irako piliečiai atmes naująją konstituciją, nes paskutinės pataisos tekste jo netenkinančios. „Konstitucija neišreiškia visų irakiečių siekių", — pareiškė U. al Najafi. Šeštadienio referendumo išvakarėse jis tvirtino, jog „pakeitimų nepakanka, kad konstituciją būtų galima patvirtinti". Saddam Hussein valdymo laikotarpiu dominavę Irako politikoje sunitai šiuo metu jaučiasi esą atstumti ir nuogąstauja, kad konstitucija sudarys palankias sąlygas steigti autonomines sritis Kurdistane ir šiitiškuose pietuose. Šiuose abiejuose rajonuose gausu naftos išteklių. Pasak U. al Najafi, jei rinkėjai tartų „Ne", sukilimas vargu ar kiltų, bet rinkimai būtų atidėti: „Mums reikėtų perrašyti konstituciją iš naujo".

AZIJA

TOKYO

Japonijos parlamento Aukštieji rūmai penktadienį priėmė įstatymus dėl šalies pašto sistemos, kuriai priklauso ir didžiausias pasaulyje taupomasis bankas, privatizavimo. Šį planą premjeras Junichir Koizumi vadina gyvybiškai svarbiu tam, kad šalies ekonomika būtų efektyvesnė. Rugpjūtį parlamento aukštieji rūmai, kur prie opozicijos prisidėjo ir valdančiosios Liberalų demokratų partijos „maištininkai", atmetė šį planą, ir J. Koizumi rugsėjo 11-ąją surengė pirmalaikius žemųjų rūmų rinkimus, kuriuos vadino referendumu dėl privatizacijos ir kuriuos nesunkiai laimėjo valdančioji stovykla.

BEIJING

Kinų antrasis pilotuojamas erdvėlaivis „Shenzhou VI" truputį nukrypo nuo nustatytos orbitos ir dabar juda arčiau Žemės nei turėtų, pranešė valstybinės žiniasklaidos priemonės. Artimiausiu metu erdvėlaivio įgula turės atlikti pirmą erdvėlaivio trajektorijos koregavimo operaciją. Cituodama ekspertus, kurių pavardžių nenurodė, agentūra „Xinhua" informavo, kad tai bus „normali techninė operacija" ir panašios užduotys dar gali laukti astronautų ateityje.

H. Pinter nėra tikras, ar premijos skyrimo nenulėmė opozicija karui Irake

Londonas, spalio 14 d. (AFP/BNS) — Garsiausias šiuolaikinis britų dramaturgas Harold Pinter vakare pareiškė, kad buvo priblokštas, kai jam buvo paskirta 2005-ųjų Nobelio literatūros premija, bet pažymėjo nesąs tikras, ar sprendimo skirti jam šį prestižinį apdovanojimą iš dalies nenulėmė jo griežtas nepritarimas JAV vadovaujamam karui Irake.

„Parašiau 29 pjeses ir manau, kad to tikrai pakanka", — prie savo namų prestižiniame Vakarų Londono Holland Park rajone sakė H. Pinter.

Dramaturgas, kuris iš namų išėjo pasiremdamas lazda, sakė, kad atšventė su žmona Antonia Fraser pakeldamas šampano taures.

„Mano nuomone, pasauliui mano pjesių jau gana, — pažymėjo jis. — Tačiau tikrai rašysiu daugiau poezijos ir neabejotinai nesiliausiu labai domėjęsis šio pasaulio politinių struktūrų klausimu".

Aiškindama savo sprendimą, Švedijos Akademija nurodė, kad H. Pinter kūryboje „parodoma praraja, atsivėrusi po kasdieniškomis kalbomis ir įsiveržiama į uždaras priespaudos erdves".

Dramaturgas, kuris prieš porą dienų pargriuvo ir vis dar yra aprišta galva, BBC sakė, kad ši pastaba jam buvo įdomi.

„Ja norima pasakyti, kad jie šį apdovanojimą man skyrė ne tik už mano darbą, bet ir už mano politinį angažuotumą, kuris, žinoma, matomas mano kūryboje, manau, šiaip ar taip, žymiu mastu. Negalima atskirti viena nuo kita", — sakė jis.

Laureatas aktyviai dalyvavo kampanijoje prieš 2003 metų kovo invaziją į Iraką ir yra pavadinęs britų ministrą pirmininką Tony Blair „apsimulkinusiu idiotu", o JAV prezidentą George W. Bush „masiniu žudiku".

H. Pinter pripažino, kad apdovanojimą gavo keistu metu, kai Irake tvyro chaosas.

„Dabar labiau nei bet kada piktinuosi dėl tokios daugybės veiksmų, kurių ėmėsi vadinamosios laisvę mylinčios Vakarų demokratijos, melagingumo, korumpuotumo ir neteisingumo", — sakė jis.

„Vertinu juos su panieka, ir ta panieka kasdien vis stiprėja. Kalbu apie Jungtines Valstijas ir Didžiąją Britaniją", — pridūrė dramaturgas.

H. Pinter nuomone, T. Blair turėtų būti teisiamas Tarptautiniame teisingumo teisme kaip karo nusikaltėlis. Tačiau jis pridūrė: „Tiesą sakant, šiuo metu laukiu gėlių iš Tony Blair".

Laikraštis „The Times" penktadienį taip pat komentuoja šios Nobelio premijos paskyrimo laiką ir pateikia du galimus paaiškinimus.

Pagal vieną jų, Nobelio literatūros premiją skyręs komitetas manė, kad 2005-ieji yra tinkamas laikas žmogui, kuris savo garsiausias pjeses parašė dar 6-ojo dešimtmečio pabaigoje, tačiau šiuo metu yra itin populiarios, skaitomos bei statomos, pagerbti.

Tačiau gali būti ir taip, kad H. Pinter „tiesiog yra bene didžiausias ir aštriausias pagalys, kuriuo Nobelio komitetas gali bakstelti Amerikai, kurios politikai komitetas aiškiai nepritaria", rašoma įtakingo laikraščio redakcijos skiltyje.

2005-ieji yra vieni karščiausių metų per visą orų stebėjimų istoriją

Londonas, spalio 14 d. (Reuters/BNS) — 2005-ieji pasaulyje yra vieni karščiausių metų per visą meteorologinių stebėjimų istoriją ir pagal šį požymį gali būti arba antri, arba treti, penktadienį pranešė nacionalinė Didžiosios Britanijos meteorologijos tarnyba.

Šis pranešimas pasirodė tokiu metu, kai klimato pokyčiai vis didesnį nerimą kelią poliarinėse srityse ir žemumose gyvenantiems žmonėms, taip pat — draudikams ir komunalinėms įmonėms.

„Ar tai bus antri, ar treti metai pagal temperatūrą vandenynuose ir žemynuose, priklausys nuo to, kaip nuo dabar iki metų pabaigos reaguos Sibiras,— sakė britų meteorologijos tarnybos atstovas Wayne Elliott . — Karščiausi buvo 1998-ieji, o 2005-ieji gali tapti antrais. Bendrai kalbant, tai bus dar vieni itin šilti metai, ir tai atitinka pasaulinių klimato pokyčių tyrimų išvadas".

Po 1998-ųjų karščiausi metai buvo pastarieji ketveri, rodo tarnybos duomenys, pradėti kaupti 1861-aisiais.

Ši tendencija pagrindžia daugelio mokslininkų susirūpinimą, kad pasaulinis klimatas šiltėja ir kad žmogaus veikla, įskaitant naftos produktų, gamtinių dujų bei akmens anglies deginimą ir aplinkos teršimą „šiltnamio efektą" sukeliančiomis dujomis, tam turi didelės reikšmės.

Po dviejų pastarojo meto uraganų JAV trūksta kuro, Portugalijoje ir Ispanijoje šiais metais buvo didžiausia per visą istoriją sausra, o Šveicarija, Vokietija, Austrija, Bulgarija ir Rumunija kentėjo nuo potvynių.

„Didžioji dauguma mokslininkų dabar pasakytų, kad žmogus daro reikšmingą, žymų poveikį aplinkai", — sakė Southampton universiteto projektų vadovas Craig Hutton.

Chirurgai

MARIUS KATILIUS, M.D.
CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

Dr. VILIUS MIKAITIS
Dr. ANDRIUS KUDIRKA
Dr. JUSTYNA STENGELE
Šeimos daktarai ir chirurgai
10811 W. 143rd St. Orland Park, IL 60467
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital, Christ Hospital
Tel. 708-460-2500
Valandos pagal susitarimą

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų,pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
(262) 948-6990

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Chiropraktika ir manualinė terapija

Dr. VILIJA KERELYTĖ
Amber Health Center
Stuburo, sąnarių ir raumenų gydymas, chiropraktika,manualinė terapija, akupunktūra.
6420 W 127 St #106, Palos Hts, IL 60463
Tel. 708-239-0909
Kalbame lietuviškai. Valandos susitarus.

Dr. RIMAS NOVICKIS
CHIROPRACTIC PHYSICIAN
MANUALINĖ IR FIZIOTERAPIJA,
AKUPUNKTŪRA,
nugaros, kaklo, galvos skausmų (ir migrenos), sportinių traumų specaliastas
6645 W. Stanley Ave
Berwyn, IL 60402
Tel. 708 - 484 -1111
Dirbame kasdien, savaitgaliais — susitarus. Kalbame lietuviškai.

JONAS V.PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Stuburo ir skausmo ligos

Dr. Vida I.Puodžiūnienė
Healthy Connection
Chiropractic & Rehab Clinic
Manualinė ir fizinė terapija, sporto traumų specialistė, nugaros, kaklo ir sąnarių gydymas, galvos skausmai ir migrenos, artritas, dietos ir vitaminų patarimai.
16547 W. 159 Street
Lockport, IL 60441
Tel. 815-834-9075/9076
Kalbame lietuviškai

Akių ligų specialistai

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija/Akiniai
9830 S.Ridgeland Ave.
Chicago Ridge
Tel. (708) 636-6622
Holy Cross Hospital, #410S
Tel. (773) 884-7960

Dr. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Ausų, nosies, gerklės ligos

VYTENIS GRYBAUSKAS, M. D.
SUSAN T. LYON, M.D.
Ausų, Nosies, Gerklės Ligos
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Vidaus ligos

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
VIDAUS LIGOS
Priimami MEDICARE pacientai
5540 S. Pulaski Road,
Tel. 773-585-2802
Valandos pagal susitarimą kasdien, išskyrus sekmadienį

Širdies ir kraujagyslių ligos

Cardiac Diagnosis, LTD.
6417 W. 87 St.
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-233-5630
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

SURENDER LAL, M.D.
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGĖ — ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
15900 W. 127th St. Ste 200
Lemont, IL 60439
630-719-4799.
Priklauso Good Samaritan, Central DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

Ginekologija

RAMONA C. MARSH, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos pagal susitarimą

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

DAR KITA ROMEO IR DŽULJETOS PORA

ALEKSAS VITKUS

Šyptelėjau spalio 6 dienos „Draugo" laidos pirmame puslapyje perskaitęs apie apklausą, pagal kurią prezidentas Valdas Adamkus ir jo žmona Alma bei premjeras Algirdas Brazauskas su žmona Kristina buvo pavadinti mūsų laikų lietuviškais Romeo ir Džuljeta poromis. Prisiminęs jų keturių jau beveik garbius amžiaus metus, suabejojau apklausos tikslumu.

Šią vasarą keliavęs po Rusiją ir perskaitęs keliolika knygų apie Rusijos istoriją, noriu skaitytojui pasiūlyti ir kitus Romeo ir Džuljetos kandidatus. Žymusis anglų rašytojas William Shakespeare parašė (1595?) apie dviejų jaunų žmonių romantišką meilę ir tragediją dar apie šimtą metų prieš realaus gyvenimo porą, apie kurią aš noriu rašyti. Tiesa, mano pasakojime tik Džuljeta yra lietuvaitė, bet, vis tiek paskaitykite ir nutarkite, ar Rusijos caras Petras Didysis ir jo žmona Jekaterina nėra romantiškesni, ir ar ne daugiau verti Romeo ir Džuljetos vardo.

Kai Rusijos būsimo caro Petro didžiojo vaikystės draugas Aleksandr Menšikov, nors ir nekilęs iš kilmingos šeimos, ilgainiui tapo jau suaugusio caro draugas, bendražygis ir caro armijos karininkas, jis su caru ne tik kartu dalyvaudavo kariniuose žygiuose, bet ir dažnuose bendruose išgėrimuose bei triukšminguose, kartais ir žiauriuose, pasilinksminimuose.

Ir taip atsitiko, kad 1702 metų Marienburgo pilies apgulime į rusų generolo Šeremetjev palapinę buvo atvestas būrys pabėgėlių, vedamų liuteronų pastoriaus Ernest Gluck, kuris siūlės generolui būti vertėju. Klausydamas jo, generolas apsižvalgė, ir tarp pastoriaus vaikų tuojau pastebėjo vieną gražią šviesiaplaukę, puikiai nuaugusią, jo žvilgsnio nepabijojusią, jauną merginą.

Klausinėjamas pastorius paaiškino, kad ta mergina nebuvo jo duktė, bet tik kažkokia lietuvaitė vardu Marta Skavronskaja. Jos tėvas Samuelis iš Lietuvos išsikėlė į Livoniją, kur mažame kaimelyje Ringen, prie Dorpat (estiškai – Tartu), 1684 m. jam gimė duktė Marta. Būdama vos trejų metų, ji liko našlaitė, ir ją ėmė globoti pastorius Gluck.

Generolas leido pastoriui vykti į Maskvą, o jaunąją merginą pasiliko savo šeimynoje. Kitais metais jos globą perėmė caro Petro draugas, bajoras Aleksander Menšikov, kuris ją apgyvendino su savo sužadėtine Daria Arsenev, jos jaunesniąja seseria ir jų teta, kuri turėjo visas tris merginas prižiūrėti.

1703 metų rudenį Menšikov supažindino savo naują augintinę su caru Petru. Caras buvo trisdešimt metų amžiaus, o Marta – vos devyniolikos. Nors Petras buvo labai užsiėmęs karu su švedais ir statyba savo naujo miesto, kurį jis netrukus pavadino Sankt Peterburg, jis neužmiršo jaunosios lietuvaitės.

Caras, nors ir neįprastai gabus ir linkęs į karinius užsiėmimus, buvo taip pat gerai žinomas kaip padaužėlis ir neblogas mergininkas. Negalėdama to pakęsti, jo motina paskubino jį, vos tik sulaukusį septyniolikos metų, apvesdinti su jo nemėgstama įtakingo bajoro dukra Jevdokija Lopuchina. Iškilmingos vestuvės įvyko 1689 metų vasario mėnesį pagal senoviškus rusiškus papročius. Jaunosios tėvas tris kartus botagu uždrožė savo dukrai per nugarą, po to perdavė botagą jaunajam, sakydamas: „Tu dabar būsi jos viešpats ir valdovas. Jei tau ji neįtiks, mušk ją". Tačiau Petras jos nemušė, tik ilgus metus ją ignoravo, nors jau po metų jie susilaukė kūdikio Aleksej, būsimo caro Petro II (1727–1730) tėvo.

Norėdamas apsaugoti naują sosto įpėdinį nuo jo nemėgstamos motinos įtakos, caras Petras išsiuntė savo aštuonmetį sūnų pas savo seserį Nataliją, o žmoną Jevdokija uždarė Suzdal vienuolyne, pats ir toliau mėgaudamasis laisvu gyvenimu. Kol susipažino su Marta, kuriai stiprus, vyriškas, vos ne septynių pėdų aukščio caras irgi patiko.

Abu vienas kitam labai tiko. Abu savo jausmus atvirai atidengė ir džiaugėsi savo bendra draugyste. Nors ir ne rusė, ji greitai priėmė ortodoksų tikėjimą, pamilo rusų tautą ir visaip stengėsi guosti Petrą jo dažnose nusiminimo ir depresijos valandose.

Sumušęs švedus prie Narvos 1704 metais, Petras atrado laiko pagalvoti apie vedybas su Marta, kuri jau buvo persikrikštijusi į rusišką Jekateriną. Abu draugai, Menšikov ir caras Petras, nutarė ruoštis vestuvėms. Petras nekantriai laukė savo pirmos žmonos Jevdokija mirties, kuri ilgai gyveno ir mirė, sulaukusi 62-ų metų.

Tuo tarpu Petras su Jekaterina sulaukė dviejų sūnų, Piotr ir Pavel, kurie abu mirė vaikystėje. Sujaudintas, kad abu vaikai mirė neturėdami tikro legalaus tėvo, Petras neoficialiai Sankt Peterburge vedė Jekateriną 1707 metų lapkritį. Viešų ceremonijų nebuvo, nes caras bijojo karo su švedais išvargintų bajorų, kurie būtų pasipriešinę ortodokso caro vestuvėms su katalike gimusia, išauginta liuterone, nors ir persikrikštijusia į ortodoksų tikėjimą, ne ruse, o dar Rusijos priešų – lietuvaite. Apie tas vedybas težinojo tik patys artimiausi Petro šeimos nariai. Ilgainiui jie sulaukė net dvylikos vaikų, šešių berniukų ir šešių mergaičių. Iš kurių suaugo tik dvi, Anna ir Jelizaveta, būsimoji carienė (1741–1762).

Vadinamasis Šiaurės karas su Švedija reikalavo daug aukų. Kai Petras panaikino savo Streltcy dalinius, jis įsteigė Preobraženskij karinius būrius, kurie ilgainiui išsivystė į būsimą nekenčiamą caro saugumo policiją. Kai 1709 metų gegužės mėnesį švedų kariuomenė buvo galutinai sumušta prie Poltavos miestelio, caras Petras pasivadino imperatoriumi ir tapo vadinamas Petru Didžiuoju.

Jaunoji carienė savo keista ir neoficialia padėtimi buvo netgi patenkinta, ir nestatė Petrui jokių reikalavimų. Petras vis geriau sutarė su ja, ir, nepaisydamas, kad jo pirmoji žmona Jevdokija dar buvo gyva, nors ir uždaryta vienuolyne, pagaliau 1712 metų vasario mėnesį iškėlė iškilmingas viešas vestuves, kuriose dalyvavo ir visas diplomatinis korpusas. Didysis Poltavos mūšis prieš švedų Karolį XII buvo jau laimėtas, ir Petras nebijojo nei savų bajorų, nei rusų liaudies reakcijos.

Nukelta į 9 psl.

Atkelta iš 8 psl.

Po tų iškilmingų apeigų buvusi lietuvaitė Marta buvo oficialiai vadinama cariene Jekaterina Aleksėjevna.

Savo naujoje žmonoje imperatorius rado moterį, kokios jis dar niekada nepažinojo. Ji buvo jam meili, šilta, linksma, sąmoninga, užjaučianti, paguodžianti, kilniai dosni, prie savo vyro prisitaikanti sveika moteris, ir, be to, nepaprastai pilna gyvenimo džiaugsmo. Pastarasis bruožas labai derinosi su jos vyro nepaprasta energija ir ryžtingumu. Jekaterina jam gimdė vaikus, bet kartu mokėjo savo vyrą suprasti jo visuose sunkumuose. Nors bemokslė, ji puikiai suprato savo vyro įgeidžius, ir mokėjo jį išvesti iš jo gana dažnų nusiminimų bei karštų pykčio prasiveržimų. Petro Didžiojo biografijose dažnai minima, kaip caro įtūžio priepuoliuose jo ministrai, patarėjai ir kiti didikai visuomet bėgdavo pas carienę, kuri tik viena mokėjo carą sutvardyti savo švelnumu, nepaprasta kantrybe, supratimu ir humoru. Yra žinoma, kaip tokiais atvejais Jekaterina tuojau atvykdavo pas carą, tvirtai padėdavo jo galvą ant savo kelių, glostydavo jo plaukus, kol jis nusiramindavo ir užmigdavo.

Petro Didžiojo gyvenime buvo tik trys svarbios moterys: jo motina, sesuo Natalija ir žmona Jekaterina. Nors nebuvo jis šventas, ypač būdamas jaunas, kitos moterys jam nelabai terūpėjo. Ne taip, kaip tuolaikiniam lėbaujančiam Prancūzijos karaliui Louis XIV ar Lietuvos-Lenkijos karaliui palaidūnui Fridrikui Augustui II, Petrui rūpėjo valstybės reikalai, Rusijos imperijos kūrimas ir nereti karo žygiai. Kilusi iš sveiko kaimo ir būdama stiprios sveikatos bei kūno sudėjimo, Jekaterina mielai kartu žygiuodavo beveik visuose caro žygiuose prieš turkus, persus, švedus ir kitus. Ji kantriai ištisoms dienoms jodavo šalia savo vyro, miegodavo palapinėse ir budėdavo prie jo mūšio metu.

Keliaudavo su vyru Jekaterina ir į Vakarų Europą. Lydėdama savo vyrą, ji apkeliavo visą Rusiją ir lankėsi Olandijoje, Lenkijoje, Vokietijoje bei kitur. Visur su vyru, visada prie jo. Kai kurie Petro Didžiojo biografai ją net vadina antrąja caro motina.

Nors pripratusi prie kariško gyvenimo, ir jį mielai vargusi, carienė neužmiršo ir savo moteriškos prigimties. Ji išmoko visus sudėtingus to meto saloninius šokius, mėgdavo gražiai rengtis ir turtingai puoštis, mielai dalyvaudavo dažnuose pokyliuose, kurie vykdavo caro jai statytuose puošniuose Peterhof, Sankt Peterburg bei kituose rūmuose.

Kai valstybės ar kiti reikalai juos kartais atskirdavo, Petras ir Jekaterina rašydavo vienas kitam dažnus, pilnus rūpesčio ir meilės laiškus, kur vienas kitą vadindavo „Jekaterinuška" ar „Petruška". Toks tamprus ir šiltas ryšys tarp jų liko iki pat gyvenimo pabaigos. Petras Didysis mirė 1725 metais, būdamas 52 metų amžiaus. Po dvejų metų, perdavusi Rusijos imperijos sostą Petro Didžiojo pirmosios žmonos Jevdokijos anūkui Petrui II, savo mylimą vyrą pasekė ir Jekaterina, būdama vos 43 metų amžiaus.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos pagal susitarimą

Dr. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th Str.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

Dr.RAMUNĖ MACIJAUSKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 708-598-2131
Valandos pagal susitarimą

Dr. DANA M. SALIKLIS
Dantų gydytoja
38 Oak Creek Plaza
Mundelein, IL 60060
Tel. 847-949-7300
Valandos pagal susitarimą

Dr. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.;Chicago
Tel. 773-735-7730
10 S. 640 S. Kingery Hwy, Willowbrook
Tel. 630-323-5050

Dr. DALIA E. CEPELĖ, D.D.S.
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos pagal susitarimą

Dr. V.J. VASAITIENĖ
Dantų gydytoja
4817 W. 83 St, Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos pagal susitarimą

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Road
Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Odos ligų specialistai

Dermatologijos ligų ir odos vėžio specialybė, kosmetinė chirurgija, viso veido atjauninimas
RUTH JŪRATĖ BARSKY, MD
120 Center Mall # 318 Oak Brook, IL 60523
Tel. 630-571-2630

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos auglius, žaizdas ir išsiplėtusias kojų venas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

„DRAUGAS" informuoja,
„DRAUGAS formuoja;
„DRAUGAS: išeivijos ir Lietuvos jungtis;
„DRAUGAS" lietuvybės švyturys ir sargas!
Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ!

autotrade usa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO. PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES. ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-6880, 630-774-1192

LOT Lufthansa SAS Finnair KLM

doleris.com
tickets@doleris.com
1-800-514-9989
PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPĄ

VILNIUS 2005

SKRYDŽIAI FINNAIR ir kitomis oro linijomis iš įvairių JAV miestų. Grupės ir pavieniai keliautojai. PIGIAUSIOS KAINOS!!!

VYTIS TOURS

40-24 235th Street Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161 1-800-77-VYTIS
Fax. 718-423-3979
E-mail: vyttours@earthlink.net
Web site: www.vytistours.com

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Rita Penčylienė **tel/fax** 708-923-0280
E-mail: pencylar@comcast.net

Bronė Barakauskienė **tel.** 708-403-5717
Fax 708-403-4414; **E-mail:** mamabar3@aol.com

MŪSŲ ŠEIMOSE

JUOZAS GUREVIČIUS — PAVYZDINGAS ŠAULYS

Juozas Gurevičiuš, Vytauto Didžiojo rinktinės Čikagoje šaulys, ilgametis šios rinktinės valdybos narys, Vėliavų tarnybos bei Garbės sargybos vadas, š.m. sausio 22 d. atšventė savo 85–ąjį gimtadienį.

Gimė 1920 m. sausio 22 d. Skardupių kaime, Marijampolės apskr., ūkininkų šeimoje. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje. Sulaukęs 19 m., buvo pašauktas karinei tarnybai Lietuvos kariuomenėje. Tarnavo ulonų pulke, buvo geras, pareigingas ir sąžiningas karys. Pulko vado įsakymu, pakeltas puskarininkiu ir paskirtas eskadrono vadu.

Bolševikams okupavus Lietuvą, Juozas Gurevičius buvo atleistas į atsargą. Jis įsijungė į priešsovietinę veiklą, įstojo į pogrindžio rezistencinę organizaciją ir ruošėsi ginkluotai kovai už Lietuvos laisvę. Nuo arešto ir trėmimo išgelbėjo Antrojo pasaulinio karo pradžia.

1941 m. rudenį Juozas Gurevičius įstojo į Marijampolėje steigiamą vidaus policijos pagalbinę kuopą, vėliau pavadintą savisaugos kuopa. Jos uždavinys buvo padėti policijai gaudyti Raudonosios armijos dezertyrus, kovoti su sovietiniais partizanais ir desantininkais. 1942 m. vasarą kuopa buvo perkelta į Kauną ir įjungta į formuojamą 255 lietuvių savisaugos batalioną. Tų pačių metų rugsėjo 2 d. batalionas buvo dislokuotas Rytų fronte, dalyvavo kautynėse su Raudonosios armijos daliniais. 1943 m. už drąsą ir sumanumą psk. J. Gurevičius buvo apdovanotas „Miškų kautynių" medaliu.

1944 m. birželio 29 d., vokiečių karo vadovybės įsakymu, batalionui buvo nurodyta trauktis į Lenkiją, vėliau — į Drezdeną, kur batalionas buvo išformuotas, o jo kariai įjungti į vokiečių pėstininkų pulką. Netrukus jie buvo pasiųsti į Vakarų frontą Italijoje, kur 1945 m. gegužės 5 d. Juozas Gurevičius pateko į sąjunginikų nelaisvę.

Po karo paleistas iš nelaisvės, gyveno Bambergo mieste, kur liepos 15 d. pradėjo dirbti JAV kariuomenėje, o 1946 m. lapkričio 1 d. įstojo į JAV karinės policijos (MP) sargybos kuopą.

Šaulių ir svečių rikiuotė prie paminklo Žuvusiems už Lietuvos laisvę. Juozas Gurevičius — pirmasis iš dešinės.

1948 m. sausio mėn. J. Gurevičius emigravo į Kanadą ir pradėjo dirbti aukso kasyklose.

Į Čikagą atvyko ir apsigyveno 1952 m., o 1974–ųjų pavasarį įsijungė į Čikagoje jau veikusią Vytauto Didžiojo šaulių rinktinę, kurioje ėjo įvairias pareigas: 1979 m. — rinktinės 2–ojo būrio pirmininkas, vėliau tais pačiais metais išrinktas į Lietuvos šaulių sąjungos tremtyje (dabar vadinamos Lietuvos Šaulių sąjunga išeivijoje) centro valdybos revizijos komisiją; 1980 m. paskirtas Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės rikiuotės, Vėliavų tarnybos ir Garbės sargybos vadovu (tas pareigas eina iki dabar); 1985 m. LŠST suvažiavime išrenkamas centro valdybos pirmininko pavaduotoju.

Už nuopelnus Lietuvai ir Šaulių sąjungai Juozas Gurevičius apdovanotas kariuomenės kūrėjų–savanorių medaliu, Šaulių žvaigždės ordinu ir medaliu, I laipsnio Šaulių sąjungos pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus Šaulių sąjungai". Jam taip pat suteiktas LŠS garbės šaulio ir Vytauto Didžiojo rinktinės garbės šaulio vardas.

Paruošta pagal
S. Ignatavičiaus straipsnį,
išspausdintą „Trimite", 2005 m.

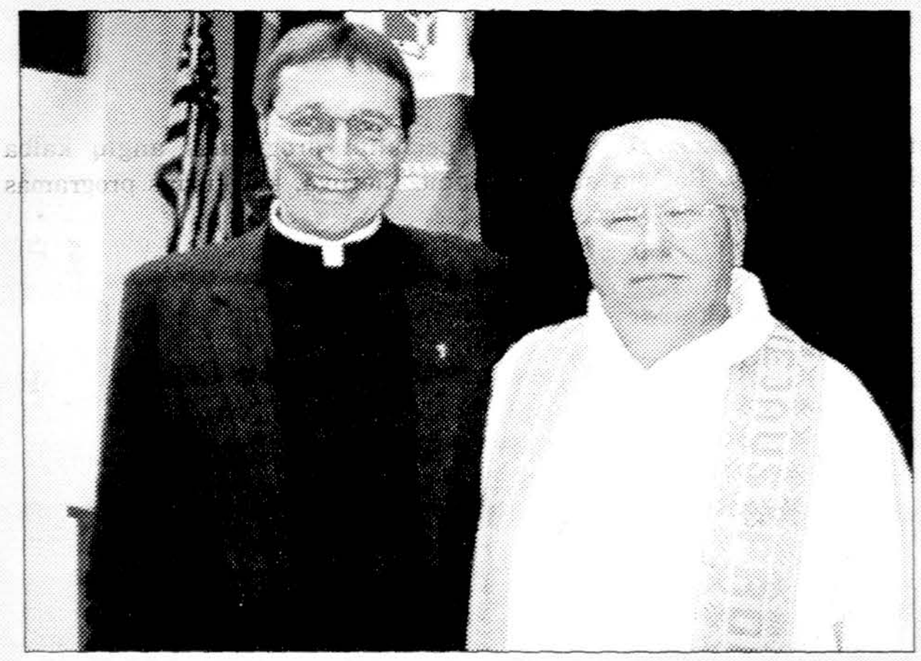

Švč. M. Marijos Gimimo parapija Čikagos Marquette Park apylinkėje nuo šios vasaros turi naują vikarą, Cicero, IL, gimusį ir Amerikoje mokslus baigusį, bet pastaruoju metu gyvenusį Lietuvoje ir dėsčiusį Kauno kunigų seminarijoje, kun. dr. Arvydą Žygą (kairėje). Po pirmųjų Mišių naujoje sielovados darbo vietoje Edvardas Šulaitis jį nufotografavo kartu su parapijos klebonu Anthony Markum.

Dail. Vida Krištolaitytė (kairėje) ir Lietuvių dailės muziejaus direktorė Dalia Šlenienė Santaros–Šviesos savaitgalio metu š.m. rugsėjo pabaigoje PLC, Lemont, Illinois.

Indrės Tijūnėlienės nuotr.

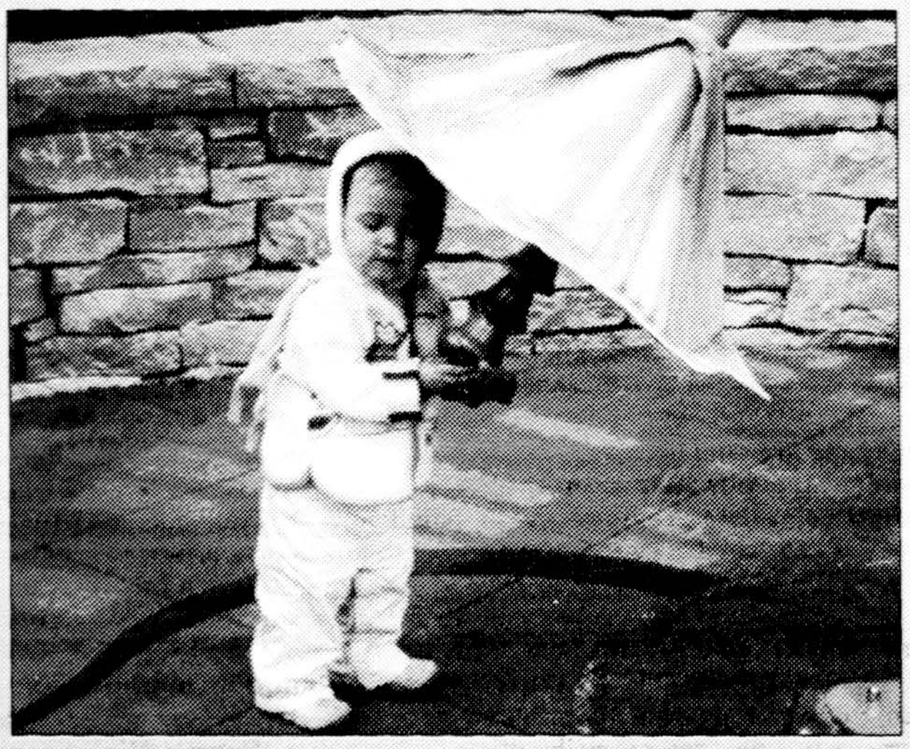

Vos vienerių metų sulaukus, Maja viskuo domisi... Morton Arboretum botanikos sode (Lisle, IL), naujai atidarytame vaikų skyriuje, Maja apžiūri „gėlės žiedą". Indrės Tijūnėlienės nuotr.

BALFo centro valdybos pirmininkė Maria Rudienė (kairėje) su marčia Nancy Lietuvos prezidentui Valdui Adamkui suruoštame priėmime Čikagos miesto centre rugsėjo 19 d. E. Šulaičio nuotr.

LIETUVIŠKA TELEVIZIJA — VISIEMS AMERIKOS LIETUVIAMS:
Ar tai tik pažadai, ar tikrovė?

Jau truputį daugiau kaip 10 metų Čikagos ir netolimų apylinkių lietuviai keliskart per savaitę gali pasidžiaugti lietuviškomis televizijos laidomis. „Kai TV programų žurnaliuke pamatau parašyta 'Lithuanian TV', man širdį pakutena pasididžiavimas — ne tik lenkai, ukrainiečiai, rusai, graikai ar kurie kiti turi savo laidas, bet ir mes, lietuviai", — neseniai tvirtino vienas pažįstamas tautietis.

Taigi, turime. Ir ne vieną kartą per savaitę, bet jau net tris. Amerikos Lietuvių TV programos rodomas per WFBT 48 TV ir 248 kabelinės televizijos kanalus. Kam tenka šias programas matyti, žino, kad jose gražiai derinasi Amerikos lietuvių veiklos vaizdai bei veikėjų veidai, o taip pat žinios iš Lietuvos („Panorama"), muzikos fragmentai, įvairenybės. Net reklamos kažkaip mielesnės širdžiai, nes jos gražiai paruoštos — lietuviškos. Nepaslaptis, kad ALTV turi tarp savo sirgalių — nuolatinių žiūrovų, jokiu būdu nepraleidžiančių ypač ketvirtadienio vakaro laidų. Daug tarp tų žiūrovų yra vyresnio amžiaus mūsų tautiečių, niekuomet neatsisakančių laidas paremti savo auka. „Vien iš reklamų neišsilaikytume, — prisipažįsta laidų vedėjas ir savininkas Arvydas Reneckis, — mums tos aukos labai svarbios".

Amerikos Lietuvių televizija glaudžiai bendradarbiauja su pačiu didžiausiu Lietuvoje transliuotoju — Lietuvos Radijas ir televizija (LRT). Bendradarbiavimas pagrįstas sutartimis, bet prieš maždaug dvejus metus A. Reneckis pasirašė atskirą sutartį su LRT padalinio, Lietuvos Nacionalinės televizijos direktoriumi Šarūnu Kalinausku, kad ilgainiui Lietuvos nacionalinės TV programas galėtų transliuoti Amerikoje per „Dish Network". Tuo būdu lietuviškas TV laidas galėtų matyti ne tik Čikagos ir apylinkių lietuviai, bet visoje šalyje gyvenantys.

— Tai kokios kliūtys, kad per tuos dvejus metus netoli pasistūmėta į priekį? — užklausėme ALTV vedėją Arvydą Reneckį.

— Matote, prieš tai reikia atlikti tyrimus ir įrodyti kai kuriuos dalykus. Vienas svarbiausių: ar bus pakankamai lietuvių žiūrovų, kurie norės prenumeruoti lietuvišką kanalą. Pagal prenumeratorių skaičių paprastai suteikiamos galimybės transliuoti tautines programas ir nustatoma tokio kanalo prenumeratos kaina.

— Kiek maždaug prenumeratorių reikia? Neseniai „Drauge" išspausdintame pasikalbėjime su satelitines TV laidas planuojančiu „Super Nova" bendrovės savininku toks skaičius buvo nedidelis — vos keli šimtai.

— Pridėkite prie tų šimtų bent porą nulių, tuomet bus tikslesnis skaičius.

Tame pasikalbėjime nepažymėta, kad „Dish Network" reikalauja iš transliuotojo kasdien pateikti 12 val. trukmės originalaus lietuviško turinio programą. Noriu pabrėžti, kad tai turi būti originali lietuviška programa, ne kokios nors ispaniškos „muilo operos", išverstos į lietuvių kalbą, ar iš Vokietijos ir kitų kraštų gaunami filmukai. Tas originalių programų reikalavimas yra griežtas, bet tai mums nebūtų kliūtis, nes Lietuvos nacionalinė televizija nestokoja programų, kurias galima papildyti filmais, spektakliais, koncertais, programomis vaikams ir kt. iš labai gausių LRT archyvų.

„Dish Network" Tarptautinių programų skyrius ir jų aukštesnė vadovybė mums kol kas paneigė, kad tariasi su kuria kita bendrove dėl lietuviškų programų. Tokio masto programų kūrimas ir įgyvendinimas reikalauja daug pastangų ir išteklių. Taip pat ir Lietuvos nacionalinė televizija apie „Super Nova" bendrovės ketinimus retransliuoti nacionalines programas iš Lietuvos, mus laišku (š.m. rugsėjo 13 d.) painformavo, kad su minėtąja kompanija („Super Nova" — DB) nebendradarbiauja.

— Neseniai Detroite vykusioje JAV LB XVII Tarybos trečiojoje sesijoje, rodos, buvo taip pat pasisakyta būtent šia tema?

— Taip, buvo priimtas nutarimas, kad „JAV Lietuvių bendruomenės taryba remia Amerikos Lietuvių televizijos projektą transliuoti Lietuvos nacionalines televizijos ir Amerikos lietuvių programas".

— Kodėl trys laidos per savaitę ir dar kabelinis kanalas?

— Kabelinio kanalo reikalingumą padiktavo pačios aplinkybės. Nuolat girdėdavome iš toliau Čikagos apylinkėse gyvenančių tautiečių, kad jie negali matyti mūsų laidų. Atsiradus progai, ja pasinaudojome ir dabar platesnis žiūrovų ratas gali matyti ALTV. Kanalo menedžeris kartą man pasakė, kad atsirado tuščias tarpas buvusių ukrainiečių TV laidų vietoje ir yra galimybė turėti laidą antradienio vakare. Pagalvojau, kad su kabeliniu kanalu bus daugiau žiūrovų, gal padaugės reklamų, tad rizikavau pridėti dar vieną laidą. Tie, kurie televiziją žiūri ne per anteną, o per kabelį, jau dabar gali matyti kur kas kokybiškesnį lietuviškų laidų vaizdą. O jei yra tokių, kurie per kabelinę TV mūsų vis dar nemato, jiems reikėtų paskambinti savo „Comcast" bendrovei, kuriai kas mėnesį jie moka sąskaitą, ir paprašyti, kad jiems įtaisytų skaitmeninę dėžutę (digital box). Tai kainuos tik kokius 5 dolerius per mėnesį. Be lietuviškų programų bus galima matyti dar apie 100 kanalų daugiau. Nieko daugiau užsakyti nereikia.

Beje, noriu pasakyti tokį įdomų dalyką: juo daugiau valandų nuomoji iš stoties, tuo yra pigiau, tuomet gali daugiau parodyti įvairesnes programas. Bet vieniems patinka vienokios, kitiems kitokios laidos. Pavyzdžiui, yra daug žiūrovų, kurie nusiviltų, jei kas savaitę nerodytume žinių iš Lietuvos — „Panoramos", o kiti sako, kam tų žinių reikia, galime jas matyti ir per internetą.

— Kiek žmonių paruošia tas savaitines Jūsų TV programas?

— Yra nemažai savanorių. Jaunų, sumanių ir gražių žmonių. Ir vyresniosios kartos atstovas Aleksas Plenys Amerikos Lietuvių TV yra be galo daug padėjęs. Žodžiu, vieni filmuoja, kiti filmuojasi. Per tuos 10 metų buvo netgi „etatinių" darbuotojų. Šiuo metu pasilikome dviese su mano gyvenimo drauge Karile. Dirbame televizijoje abu, ir tenka daryti labai daug dalykų, kurių niekada nematyti ekrane. Kaip ir bet kurioje kūryboje, taip ir čia, yra ir ūkis, ir

Arvydas Reneckis ir Karilė Vaitkutė.

idėjos, ir dar daug visko. Ji neša didžiulę viso to dalį. O aš sau pasilieku atsakomybę prieš žiūrovus, nes, nesvarbu, kada — dieną ar naktį — viską reikia sudėlioti iki galo, kad tik įvyktų laiku. Tada galiu sakyti, kad viską darau aš pats vienas. Nes visi jau būna pašnekėję ir išėję.

Televizijoje, deja, visas gyvenimas pasidaro labai atviras. Nesidžiaugiam tuo, tik juokiamės iš nesusipratimų. Bet visada jaučiame savo žiūrovų užnugarį.

— Kokių projektų turite artimai ateičiai?

— Labiausiai noriu pradėti ruošti programas vaikams, rodyti animacinius filmukus. Bet čia susiduriame su problema — originalių, tikrai lietuviškų — filmukų, paruoštų pačių lietuvių Lietuvoje, yra nedaug. Mes nenorime rodyti Disney ar kitokius filmukus su lietuvišku vertimu, be to, ir negalime jų rodyti be savininkų–gamintojų sutikimo. Lietuvoje, pavyzdžiui, yra tik pora laidų vaikams, o visos kitos užsieninės. Bet mes viską rodom ir darom legaliai.

— Visgi būtų puiku, kad Jūsų televizijos laidas galėtų matyti ne tik Čikaga ir apylinkės, bet visi Amerikos lietuviai.

— Tai mes ir bandome pasiekti. Paleisti laidas per visą Ameriką yra tik vienas būdas — satelito televizija, nes kabelinės stotys yra labai susiskaidžiusios. Retas kuris Amerikoje nėra girdėjęs apie „Dish Network" satelitinę televiziją. Mažai kas žino, kad ji priklauso pasaulinei „Echostar" bendrovei, kuri kosmoso erdvėse valdo palydovus. Per juos galime matyti, kas, kada ir kur įvyksta. Paprastai kalbant, norėdami Amerikoje per televizorių tiesiogiai matyti Lietuvą, turėtume bent kelis kartus siųsti signalą iš Lietuvos, per mūsų apvaliąją Žemę ir dangų, ir vėl atgal į Žemę. Tokiu būdu savo tautines TV programas Amerikoje mato lenkai, vokiečiai, italai, rusai, armėnai ir t.t.

— Konkrečiai, kiek kainuotų įsijungti į satelitinę televiziją?

— Į šį klausimą negalėčiau atsakyti, nes mes patys nežinome atsakymo. „Echostar" vadovybė, su kuria kalbame, sako, jeigu jūs per 3 metus garantuojate 30–40 tūkstančių žiūrovų ir pagrindžiate, kad tai yra realu, mes galime rizikuoti pradėti. Ar tai realu, ar nerealu, sunku pasakyti. Šiame mūsų derybų tarpsnyje yra visiškai aišku, kad daugelio valstybių tautines programas JAV bent iš dalies finansuoja jų pačių šalys. Taigi, dabar reikia susiderinti žiūrovų skaičius, galimą valstybės paramą, biudžeto galimybes ir t.t.

— Bet, pagal lietuvių skaičių Amerikoje, tai neturėtų būti problema?

— Gal ir ne, bet kiek tie lietuviai įsijungę į veiklą, skaito ir prenumeruoja lietuvišką spaudą?

Tose programose numatome specialiai programas anglų kalba apie Lietuvą, kai kurias programas — galbūt ilgainiui visas — rodyti su angliškais užrašais. Kiniečių programos tai daro, net ir pačioje Kinijoje, nes ten yra tiek dialektų, kad užrašai visiems padeda suprasti, kas sakoma. Įdomu, kad esančiuose ir buvusiuose komunistiniuose kraštuose (pavyzdžiui, Rusija) visuomet surandama lėšų parodyti ir kuo plačiau paskleisti savo kultūrą, ideologiją ir žinias. Pagal oficialią statistiką, rusų Amerikoje yra tiek pat, kiek lietuvių, o rusai jau seniai turi tris programas per tą patį „Dish Network".

— Jūs minėjote „Echostar" ir „Dish Network", ar yra kitas toks Amerikoje, ar šis pagrindinis?

— Šis yra pagrindinis ir didžiausias. Dar yra „Direct TV", kuris irgi rodo satelitu, bet jis kažkodėl neturi tų tarptautinių programų. Galbūt jie yra taip pasidalinę — vienas rodo tą, kitas tą. Per „Dish Network" galima matyti ir visuomeninę televiziją, ir CNN, ir tarptautinių programų. Tai yra vienintelė galimybė ir mums, tik kurį laiką buvo tarytum į pasitarimų ratus įkištas pagalys. Niekaip negalėjome susisiekti su „Dish Network" vadovu. Tas tampymasis truko dvejus su puse metų. Turime datuotus dokumentus, susirašinėjimus: tiesiog atrodė, kad trukdymai vyko „pagal kažkokias nuorodas". Dabar pagaliau reikalas pajudėjo ir jau kalbamės, tad turiu viltį, kad kas nors išeis.

— Dėkoju už pasikalbėjimą ir linkiu toliau mus džiuginti lietuviškomis televizijos laidomis, ieškant vis naujų kelių.

Paruošė
Danutė Bindokienė

NEKILNOJAMASIS TURTAS

Drake Realtors Inc. 525-2800
Equal Housing Opportunity
5 S.Prospect, Clarendon Hills, Illinois 60514
Reda Blekys
Office **630-325-2800**
Mobile **630-745-7593**
Fax **630-325-7010**

Drake Did It Again!
Profesionalus asmeninis patarnavimas. Patirtis mieste ir priemiesčiuose. Nemokamas nekilnojamojo turto įkainavimas. Prieš parduodant ar perkant, kreipkitės į **Drake Realtor**

Century 21 Pro-Team
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail: d.i.mayer@worldnet.att.net

DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į **DANUTĘ MAYER**. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Century 21
Accent Homefinders
9201 S. Cicero
Oak Lawn, Illinois 60453
Business 708-423-9111
Voice Mail 708-233-3374
Fax 708-423-9235
Pager 312-707-6120
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemiesčiuose.

GREIT PARDUODA
First Landmark Realty
Bus. 773-590-0205
Res. 708-425-7160

RIMAS STANKUS
- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltu
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

Audrius Mikulis
Century 21
1st Choice Realtors
Tel.: 630-205-9262
E-mail: amikulis@usa.com
Įvairus nekilnojamas turtas:
* Nemokamas įkainavimas
* Nemokama rinkos analizė
* Pirkimas
* Pardavimas
* Surandame optimaliausią finansavimą

•••ĮVAIRŪS•••

PRIIMAME GYVENTI
pagyvenusio amžiaus žmones ar tuos, kuriems reikalinga globa, gera priežiūra, skanus maistas, medicininis patarnavimas. Yra atskiri kambariai ar butas.
Tel. 773-934-3092

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

SIŪLO IŠNUOMOTI

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas
(67 & Whipple apyl.)
$415 į mėn. (ir daugiau) + „security".
Tel. 773-405-6193.

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai.
1 mieg.— $670-$710;
2 mieg. — $770-$810.
1 mėnuo nemokamai.
Tel. 630-910-0644, Jana.

SIŪLO DARBĄ

TILE FLOORING APPRENTICE/HELPER
Successful flooring company in western suburbs is looking for a hard worker to assist experienced Lithuanian speaking installers. Great carreer opportunity for those who desire to become Tile installers in the future. Good pay plus full benefits. Previous experience preffered but not necessary. Must be Bilingual. Equal opportunity employer.
Please call Ken at
630-327-8309.

TILE FLOORING INSTALLER
Successful flooring company in western suburbs is looking for highly experienced installers, with a minimum of 10 yrs in ceramic, porcelain and stone. Work with very best. Great pay plus full benefits. Must be Bilingual. Equal opportunity employer.
Please call Ken at
630-327-8309.

CLEANING PLANES ON O'HARE.
FOR WOMEN AND MEN
ALL SHIFTS, OVERTIME,
$8 ON START.
CALL HALINA (630) 286-7398

Spectrum Transport Of Illinois
is hiring CDL class "A" drivers for local work. Day and night time. The candidate must have a medical card and drug test. Minimum experience is OK.
773-908-8721 (kalbame rusiškai)

DALIA'S įdarbinimo agentūra
siūlo darbus prie senelių, vaikų ar valymuose.
Tel. 708-924-1194 arba 773-247-6129.

IN-HOME CARE FOR ELDERLY.
Come-go, live-in. Good pay. Must speak English, have work permit, drivers license and car.
Call Comfort keepers
847-215-8103.

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms kompanionėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti.
Kreiptis:
ALL CARE Employment Agency
Tel. 773-736-7900.

•••ĮVAIRŪS•••

* **Moteris** ieško (perka) darbo (nebrangiai) kas antrą savaitgalį nuo penktadienio iki sekmadienio lietuvių senelių ar vaikų priežiūroje. Galiu dirbti darže ir sode. Tel. 708-359-9641.

* **Moteris** ieško pakeitimo šeštadienį ir sekmadienį pastoviai netoli Clarendon Hills. Tel. 708-301-0955.

* **Aukščiausios** kategorijos dantų technikė nuimamiems protezams, kalbanti lietuviškai ir rusiškai, ieško darbo. Tel. 708-362-9762

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

DRAUDIMO PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
Automobilio, namų,
gyvybės ir sveikatos draudimai
Select agentė Barbara Murray
Prašykite Rasos — kalba lietuviškai
5710 W. 95 St., Oak Lawn, IL
708-423-5900

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Auksė S. Kane,
Vilma Jarulienė,
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654;773-581-8654 Biznyje

AMERICAN FAMILY INSURANCE
AUTO, NAMAI, VERSLAS, SVEIKATA, GYVYBĖ
Aukšto lygio aptarnavimas, patikimas draudimas, draugiška atmosfera

ALINA GRINKEVICIUS
INSURANCE AGENCY
3743 PRAIRIE AVE, BROOKFIELD, IL 60513
Ofisas: **708-485-7212**
Fax: **708-485-7273**
E-paštas: **agrinkev@amfam.com**
24 val. pranešti apie nelaimes nemokamu tel: **800-374-1111**

Kraustymosi paslaugos

PACKING & MOVING
Ilgametis profesionalus įpakavimas ir kraustymas.
GEDIMINAS
708-387-9144

NAMŲ REMONTO IR STATYBINĖS PASLAUGOS

A&S **Šildymas Šaldymas**
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded— Insured
24 val. per parą
FREE ESTIMATE
7 dienos per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

AMBER CONSTRUCTION Co.
Dengiami stogai, kalamas „siding", atliekami cemento, „plumbing" bei kiti namų remonto darbai.
„Licensed, insured, bonded"
Skambinti Sigitui,
tel. 773-767-1929.

STASYS CONSTRUCTION
Staliaus darbai, rūsių, vonių ir virtuvių įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings", „soffits", „decks", „gutters",plokšti ir „shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912

IŠVEŽAME **nereikalingus daiktus,**
statybines šiukšles, betoną, metalą. Perkraustome.
Tel. 708.447.0812, 708.275.1306, Sigitas

Šlifuoti parketą ir lakuoti
1 kv. pėda 95 c.
Sudėti naują parketą
1 kv. pėda $1.75.
Lietuviškai 773-590-1544 Vytas
Angliškai 773-407-8859 Roman

•••ĮVAIRŪS•••

Ieškome senesnių kaip 1980 m. automobilių, motociklų ir jų detalių, bet kokiame stovyje.
Atsilyginsime. Free towing.
Iš anksto dėkojame.
Tel. 708-415-1999, 708-323-6587

PARDUODAME BULVIŲ TARKAVIMO MAŠINAS.
Siunčiame į kitas valstijas.
Informacija telefonu
847-845-3972

PASLAUGOS FOTOGRAFAMS

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Pirkdami pas mus, daug su-taupysite. Pasinaudokite mūsų patogiu „lay-away" planu. Atliekame visus foto l aboratorijos darbus.

Darbo val.: kasdien nuo 8 v.r. iki 6 v.v.; šeštadieniais nuo 8 v.r. iki 4 v.p.p.; sekmadieniais uždaryta.
Antradieniais ir trečiadieniais susikalbėsite lietuviškai.
3314 W. 63 St.
Tel. 773-776-8998

Kavinė-parduotuvė „SMILGA"
2819 83rd St., Darien, IL 60561
Tel. 630-427-0929; 630-935-5073
I-VI nuo 8 v.r. - 10 v.v.
VII nuo 10 v.r. - 9 v.v.
Priimami maisto užsakymai pobūviams

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

Siuvėja
taiso įvairius lengvus rūbus, siuva patalynę ir užuolaidas.
Tel. 630-434-0388

•••ĮVAIRŪS•••

* **Mokau** groti pianinu vaikus ir suaugusius savo arba mokinio namuose. Tel. 773-863-8473.

* **Moteris** gali prižiūrėti pagyvenusius žmones, mėgsta gaminti įvairius valgius, nori gyventi kartu. Turi rekomendacijas, patirties, anglų kalba buitinė. Tel. 847-623-1631 arba 773-726-8209.

* **Moteris,** turinti patirties prižiūrėti pagyvenusius žmones ar vaikus, ieško darbo dvi ar tris darbo dienas per savaitę arba vakarais. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 708-699-8182.

* **55 m. moteris**, ieško slaugos priežiūros ar kompanjonės darbo Darien, Hinsdale, Oak Brook, Downers Grove arba Čikagoje. Kalba angliškai, vairuoja, turi medicininį išsilavinimą,rekomendacijas, patirties. Prie šeimos nesiūlyti. Tel. 847-891-5697 arba 630-518-8886.

* **50 m. vyras** ieško darbo kas antram savaitgaliui. Patirtis, vairuoja automobilį, legalūs dokumentai. Tel. 847-328-2752.

* **55 m. moteris** ieško darbo su gyvenimu. Kalba angliškai, vairuoja, turi žalią kortą. Atlyginimas ne mažesnis $ 100 per dieną. Tel. 773-847-5895.

Šv. Mykolo Arkangelo Kauno Įgulos bažnyčiai 110 metų

„Jūs jau nebesate ateiviai nei svetimi.
Bet šventųjų bendrapiliečiai ir Dievo namiškiai,
Užstatyti ant apaštalų ir pranašų pamato,
Turintys kertiniu akmeniu patį Kristų Jėzų,
Ant kurio darniai auga visas pastatas.
Tampantis šventove Viešpatyje,
Ant kurio ir Jūs drauge statomi kaip Dievo buveinė Dvasioje"
Ef. 2. 19–22

Kauno miesto Laisvės alėjos rytinėje dalyje lyg ant platformos, trijų pakopų granitų blokų, iškilusi šventovė. Tai Šv. Mykolo Arkangelo — Kauno Įgulos bažnyčia. Ji savo kolonų, arkų didingumu, griežta formų simetrija, šalmo pavidalo kupolais taurina miesto centrą.

Ši bažnyčia yra lietuvių tautos, Lietuvos valstybės istorinių įvykių akmeninė liudininkė ir dalyvė. Tai buvęs Rusijos imperijos Kauno tvirtovės stačiatikių karių soboras (katedra), statytas ir įrengtas 1891—1895 m. Projekto autorius ir statybos darbų vykdytojas — karo inžinierius, papulkininkis Konstantinas Limarenko. Šiame statinyje jis įkūnijo iš skirtingų laikotarpių perimtas ir transformuotas bizantiškos architektūros ir meno tendencijas. Vidinę soboro erdvę dekoravo, griežtai laikydamiesi cerkvės kanonų, dailininkai iš Peterburg. Viso pastato dekore išskirtinai gausu graikų, arba dar vadinamų karių, kryžiaus motyvų.

1895 m. rugsėjo 17 d. pastatas buvo konsekruotas Šventųjų Apaštalų Petro ir Povilo soboru (Petropavlovskij sobor) ir buvo Rusijos imperijos karinių žinybų pavaldume iki 1915.08.17. Tą dieną, po sunkių vienuolikos parų kautynių, Vokietijos kariuomenė užėmė Kauną. Vokiečiai išvežė varpus, nuo mažųjų kupolų nuplėšė cinko skardą.

„Rusische sobor", taip vadinto pastato centre, buvo pastatytas lauko altorius prie kurio vyko pamaldos kaizerinės Vokietijos kariams, išpažįstantiems katalikų ir evangelikų tikėjimą.

1919.07.25 Lietuvos Respublikos Ministrų tarybos nutarimu „Ruskij sobor" buvo pripažintas valstybės nuosavybe ir atiduotas Kauno garnizonui (įgulai). Pirmu Šv. Mykolo Arkangelo Kauno Įgulos bažnyčios rektoriumi tapo kunigas, I Artilerijos pulko kapelionas Bronius Bumša (1888.06.13—1945.07.12). Nuo 1919 m. pabaigos iki 1929.05.20 su pusmečio pertrauka bažnyčios rektoriumi buvo vyr. karo kapelionas Antanas Palubinskas (1892.02.19 iki 1944 m.). Jo pareigas perėmė kunigas Vladas Mironas (1880.06.22—1953.02.17), Vasario 16-osios akto signataras, vienas iškiliausių lietuvybės žadintojų, politikas. 1934 m. Krašto apsaugos ministerijos lėšomis bažnyčia buvo remontuojama. Uždažyti slaviški užrašai ir tapyba pilonuose, perdengti kupolai. Dailininkas V. Didžiokas, savitai atitaikydamas bizantišką stilių, nutapė siužetą „Kristus — gerasis ganytojas".

Bažnyčios sumos chore giedojo šešiasdešimt choristų. Bažnytinės muzikos koncertuose dalyvaudavo žymiausi operos solistai. 1938 m. bažnyčioje buvo įrengti E. F. Valkerio firmos vargonai.

1938 m. vasario mėnesį Šv. Mykolo Arkangelo Kauno Įgulos bažnyčios rektoriumi buvo paskirtas kanauninkas, Karo ligoninės kapelionas Adolfas Sabaliauskas (1873.08.25—1950.01.14). Jo literatūrinis slapyvardis Žalia Rūta, gyvenimo credo — tarnauti Dievui ir žmonėms.

1940 m., Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, bažnyčia nustojo būti Lietuvos kariuomenės sielovados centru ir veikė Rektorato teisėmis. Tais metais bažnyčios rektoriumi buvo paskirtas kunigas salezietis Bronius Paukštys (1897.02.15—1966.12.17).

1942.01.01 Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčios rektoriumi tapo garbės kanauninkas, savisaugos dalinių karo kapelionas J. Meškauskas (1889.04.14—1957.11.30). Artėjant frontui, jis pasitraukė į Vakarus.

1944 m. bažnyčios rektoriumi vėl buvo paskirtas kanauninkas Adolfas Sabaliauskas. Nepaisant pakartotinos okupacijos kolabarantų intrigų ir pokario metų sunkumų, bažnyčioje vyko pamaldos, be rektoriaus dar tarnavo trys kunigai, vargonininkas, choro dirigentas ir kt. „Bažnyčioje gausu gėlių, rami, maloni aplinka, kur išsiblaškęs ir kasdieninių rūpesčių išvargintas žmogus vėl gali atsinaujinti ir sustiprėti dvasiškai", — rašė dekano pavaduotojas A. Žilinskas.

1950.03.02 pasirašytas Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčios parapijos steigimo dekretas. Pirmuoju klebonu tapo buvęs gimnazijos ir karo belaisvių ligoninės kapelionas kunigas Rapolas Liukas. Klebonai dažnai keitėsi. Jais buvo skiriami energingi, atsidavę tarnystei kunigai — profesorius, prelatas Pr. Tamulevičius (1950.11—1953), rašytojas, poetas V. Švogžlys (1953—1954), J. Preikšas (1954—1959), P. Lapė (1959—1960), kanauninkas N. Česna (1960—1961) ir paskutinis okupacinio laikmečio klebonas J. Vaičeliūnas (1961.06.14—1962.03.24).

Įgulos bažnyčia Kaune.

Religinių kultų reikalų įgaliotinio prie LTSR MT J. Rugienio, buvusio karo tribunolo teisėjo, kuris pasirašė mirties nuosprendžius vyskupui V. Borisevičiui, kunigui Pr. Gustaičiui pasiūlymu, LTSR MT priėmė nutarimą Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčioje įsteigti Dailės muziejaus filialą. Bažnyčios inventorių perėmė Kauno, Šakių, Kulvos bažnyčios. Kareivių į aikštę išmestus altorius kunigas V Jalinskas parsivežė į Alytaus rajone esančias Krištaus Karaliaus bažnyčią.

1965 m. atlikus pertvarkymus, bažnyčioje įsikūrė Vitražo ir skulptūros galerija. 1978 m. ant kupolų buvę kryžiai pakeisti spalvoto stiklo bumbulais — vėjarodėmis. 1987 m. galerijoje buvo 1,227 eksponatai. Tarp jų „kalėjo" ir Laisvės statula. Čia vyko vargonų muzikos koncertai, ekskursijos vadove dirbo Kovo 11-osios akto signatarė Birutė Nedzinskienė.

1991 m. kovo 28 d. sprendimu, Kauno m. Deputatų tarybą Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčią grąžino Kauno arkivyskupijos kurijai. 1991.09.17 jos kupoluose buvo vėl iškelti kryžiai. Juos be atlygio nuliejo „Centrolito" gamykla.

Po trisdešimties metų, 1992.06. 09, Sekminių dieną, vėl sugaudė Šv. Mykolo Arkangelo Kauno Įgulos bažnyčios varpai. Nepriklausomybės aikštėje kunigas Ričardas Mikutavičius aukojo šv. Mišias Lietuvos Respublikos savanoriams, šauliams, policininkams. Kauno Įgulos kapelionas A. Bulota pašventino komendantūros vėliavą. Žmonės ovacijomis lydėjo Lietuvos Respublikos karių paradą. Skambėjo „Aleliuja", giesmės, tremtinių dainos. Lietuvoje tebestovėjo svetimos valstybės kariuomenė.

Prasidėjo bažnyčios atgaivinimo darbai. Konservuota blogos būklės sienų bizantinės tapyba, bažnyčia pasipildė nauja įranga ir aukštos meninės vertės meno kūriniais. Paskliautėje, 99 metus kabėjęs, carinės ir dabartinės Rusijos valstybių herbas — dvigalvis erelis, pakeistas baltu Šventosios Dvasios paukščiu. Tikinčiųjų talkomis, jų ir miesto lėšomis remiamas, kunigas Ričardas Mikutavičius įvykdė savo pamoksle išsakytą reikalavimą: „Šventovėje viskas privalo kalbėti, nors žodžių nėra — harmonija, spalvos, dizainas, garsai, šviesa".

1996.08.10 Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčia, arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus dekretu, paliekama rektoratu, suteikiant pirmumo teisę Lietuvos kariuomenei.

Šioje bažnyčioje jaučiamas dvasinės ramybės ir stiprybės Dievo dvelksmas. Galingi jos vargonų garsai lyg šaltinio vanduo nuplauna sielos apnašas. Šv. Mykolo Arkangelo (Įgulos) bažnyčia yra Dievo namai ir kartu mūsų kariuomenės, mūsų valstybės džiugių ir liūdnų sukakčių minėjimo vieta. Tęsiant tradicijas, vyksta bažnytinės muzikos koncertai, aktorių pasirodymai, nuolat veikia parodos.

Kauno arkivyskupijos spaudos tarnyba

Always With Flowers
Naujovė — salonas Lemonte!

- Gėlės visom progom, gėlės į Lietuvą
- Egzotinės ir aukšto stiliaus aranžuotės
- Vestuvinės ir proginės kompozicijos (konsultacijos – nemokamos)
- Dovanų krepšeliai, suvenyrai, paveikslai.
- Laidotuvių krepšeliai, vainikai vazoninės gėlės
- Bažnyčių, pokylių salių ir stalų dekoravimas gėlėmis ir balionais (nuolaida 20%)

Lemont, 1120 S. State St.; Tel. 630-257-0339
Justice 8015 W. 79 St.; Tel. 708-594-6604

Pristatome Čikagoje, jos apylinkėse, JAV, Lietuvoje ir visame pasaulyje.
www.alwayswithflowers.com

RACINE BAKERY

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500
- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas savaitėje
- Aplankykitemūsų svetainę — www.racinebakery.com

BAKE FOR ME!

KAVINĖS
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

350 N. Clark,
Chicago, IL 60610
312-644-7750
pirm. - penkt.
nuo
6:30 v.r. iki 4:30 v.p.p.

608 W. Roosevelt,
Chicago, IL 60607
312-957-1994
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 1 v.p.p.

DRAUGO FONDAS
4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, IL 60629
Tel.: 773-585-9500

RUDENS DOVANOS IR DARBAI

Jei pavasarį džiaugiamės atgimstančia gamta, tai ruduo mums atneša daug dovanų. Ne tik soduose ir daržuose, bet ir Draugo fondo rudens vajuje. Jame jau aplankė Draugo fondą daug garbės narių, narių ir rėmėjų su papildomais įnašais. Kiti dar papildys iki vajaus pabaigos lapkričio mėnesio gale. Į vajaus laiškus atsiliepė ir nauji fondo nariai bei rėmėjai — dienraščio „Draugo" skaitytojai. Atsiliepimai su didesniu ar mažesniu čekiu Draugo fondui parodo mūsų visų pastangas lietuvybės išlaikymui išeivijoje, per lietuvišką spaudą. Visiems priklauso labai didelė padėka.

Metinis narių suvažiavimas

Jau dvyliktas ruduo į metinį Draugo fondo narių suvažiavimą sukviečia gyvenančius arti ir toli, spalio 29 dieną, šeštadienį, 9 val. ryte Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, Čikagoje. Visi nariai ir svečiai kviečiami gausiai dalyvauti. DF nariams kvietimai ir pažymėjimai-įgaliojimai, su balsų skaičiumi, ir fondo 2004 metų ir 2005 metų pirmo pusmečio finansinės apyskaitos išsiuntinėta 2005.10.13.

Į suvažiavimą atvykti negalintieji DF nariai prašomi atsiųsti įgaliojimus, kiek galima greičiau, Čikagoje gyvenantiems fondo nariams bei direktoriams, kurie dalyvaus suvažiavime. Įgaliojimai labai svarbūs ir suvažiavimo kvorumo sudarymui. Suvažiavime su pranešimais dalyvaus „Draugo" leidėjų tarybos pir-mininkas, „Draugo" vyriausia redaktorė ir administratorius. Čia bus gera proga sužinoti apie dienraščio „Draugo" reikalus ir išgirsti Draugo fondo pranešimus.

Fondo pirmininkas

Lietuvoje išleistas išeivijos rašytojos poetės Julijos Švabaitės Gylienės romanas „Stikliniai ramentai"

Tai romanas apie artimus žmones, šeimą, apie sudėtingas menininko prigimties, talento, paskirties problemas. Autorė vaizduoja knygos herojus klystančius ir klumpančius, neatsispiriančius aistrai ir alkoholiui, mylinčius ir kenčiančius. Autorės tikslas - parodyti asmenybės prisikėlimą, įmanomą kiekvienam žmogui ir būtiną lietuviui.

Julija Švabaitė-Gylienė rašo: „...Prieš daugelį metų po skaudžių išgyvenimų mirštančiai bičiulei pažadėjau parašyti novelę, apysaką ar romaną apie alkoholizmą, kuris sugriauna ne tik žmogaus, šeimos, bet ir visuomenės gyvenimą. Tas prašymas mane ilgai kankino. Žinojau, kad tai įdomi ir dėkinga, tačiau labai sunki tema rašytojui, o mūsų literatūroje lyg ir neišnaudota. Pažadas virto realybe. Pamažu kaupėsi medžiaga, bandžiau lipdyti romano herojų - mylintį, kenčiantį, paklydusį savo aistrų džiunglėse. Taipgi norėjau parodyti moters - menininkės - gyvenimą prieštaringų situacijų, emocijų, praradimų ir džiaugsmų arenoje, ant savo pečių nešančią keleriopą gyvenimo naštą. Be to, norėjau parodyti žmogaus prisikėlimą, kuris kiekvienam įmanomas, o mūsų lietuviškame gyvenime net, sakyčiau, būtinas, turint galvoje išlikimo viltį..."

Vitalija S.

RUDENS VAJAUS ĮNAŠAI

Su 800 dolerių:

Irena ir Juozas Rasiai, **garbės nariai**, iš viso 5,000 dol., Cambridge, MA.

Su 400–300 dolerių:

Danutė ir Kazys Paškoniai, **garbės nariai**, iš viso 5,000 dol., Eastlake, OH.

Juozas Ardys, iš viso 605 dol., Fairview, PA.

Su 200 dolerių:

Danutė ir Juozas Doveiniai, **garbės nariai**, iš viso 4,400 dol., Clinton, MI.

Dr. Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai, **garbės nariai,** iš viso 3,500 dol., Lansing, MI.

JAV LB Daytona Beach apylinkė, iš viso 200 dol., Palm Coast, FL.

Viktorija Karaitienė, **garbės narė**, iš viso 3,200 dol., Union Pier, MI.

Su 150–125 doleriais:

Dr. Daina Variakojis, iš viso 750 dol., Chicago, IL.

Virgus ir Kristina Volertai, iš viso 425 dol., Narbert, PA.

Virginija ir Algimantas Gureckai, iš viso 500 dol., Germantown, MD.

Su 100 dolerių:

Adelaida Balbata, **garbės narė**, iš viso 5,000 dol., St. Petersburg, FL.

Teklė Bogušas, **garbės narė**, iš viso 2,000 dol., So. Boston, MA.

Irena Ancerys, **garbės narė**, iš viso 1,600 dol., Porter, IN.

Gabrielė Ročkuvienė, **garbės narė**, iš viso 1,450 dol., Oak Park, IL.

Kazys Gudauskas, **garbės narys**, iš viso 1,100 dol., Baltimore, MD.

Angela Katelė, **garbės narė**, iš viso 1,100 dol., Chicago, IL.

Kun. Alfonsas Babonas, **garbės narys**, iš viso 1,000 dol., Detroit, MI.

Drs. Jonas ir Ona Daugirdai, **garbės nariai**, iš viso 2,000 dol., Burr Ridge, IL.

Gražina ir Albinas Reškevičiai, **garbės nariai**, iš viso 1,900 dol., Omaha, NE.

Antanas Bumbulis, **garbės narys**, iš viso 1,700 dol., Bolton, Ont., Canada.

Lydia ir Algis Liepinaičiai, iš viso 900 dol., Riverside, IL.

Julius Matonis, **garbės narys**, iš viso 1,300 dol., Burbank, IL.

Emilija Mikalonienė, iš viso 370 dol., Los Angeles, CA.

Jurgis ir Dalia Anysai, iš viso 700 dol., Chicago, IL.

Laima Ringys, iš viso 800 dol., Glendale, CA.

Irena Miecevičius, iš viso 450 dol., Michiana, Shores, IN.

Su 50 dolerių:

Jadvyga Kliorys, **garbės narė**, iš viso 5,170 dol., Cleveland, OH.

Vladas Gilys, **garbės narys**, iš viso 1,250 dol., Sun City, CA.

Irena Truškūnienė, **garbės narė**, iš viso 1,240 dol., Glendora, CA.

Gražina Kenter, **garbės narė**, iš viso 2,250 dol., Danbury, CT.

Dr. Antanas Sužiedėlis, iš viso 275 dol., Washington, D.C.

Zenonas Obelenis, iš viso 750 dol., Novelty, OH.

Jolita ir Ričardas Klementavičiai, iš viso 120 dol., Gulf Breeze, FL.

Rūta Penkiūnas, iš viso 50 dol., Burke, VA.

Stasys Liutkus, iš viso 505 dol., Waterbury, CT.

Henrikas Laucius, iš viso 515 dol., Paterson, NJ.

Ričardas ir Raimonda Kontrimai, iš viso 650 dol., Mission Viejo, CA.

Kun. John Tamulis, iš viso 50 dol., Cadillac, MI.

Lucia Kasiuba, iš viso 50 dol., Brooklyn, NY.

Nijolė ir Vaidievutis Draugelis, iš viso 50 dol., Rochester, NY.

Su 40–30 dolerių:

Genė Čyvas, iš viso 750 dol., St. Pete Beach, FL.

Faustas ir Teresė Strolios, iš viso 740 dol., Oak Forest, IL.

Viktorija ir Donatas Zakarai, iš viso 430 dol., Santa Barbara, CA.

Su 25 doleriais:

Marija Andrijonaitė, iš viso 200 dol., Chelsea, MI.

Kazys ir Eugenija Prišmantai, iš viso 525 dol., Oceanside, CA.

Antanas Daukantas, iš viso 25 dol., Santa Monica, CA.

Marija, Rūta Talzunienė, iš viso 85 dol., Omaha, NE.

Jurgis Valaitis, iš viso 130 dol., Norwalk, CT.

Ona Skardienė, iš viso 550 dol., Thompson, CT.

Su 20 dolerių:

Antanas ir Emilija Paužuoliai, iš viso 520 dol., Chicago, IL.

Antanas Klimas, iš viso 40 dol., Rochester, NY.

Nijolė Paškus, iš viso 120 dol., San Antonio, TX.

Antanina Šalčius, iš viso 145 dol., Manchester, CT.

„Always with Flowers", iš viso 350 dol., Justice, IL.

Su 10 dolerių:

Genovaitė Narbutienė, iš viso 360 dol., Vista, CA.

Elizabeth Berchau, iš viso 45 dol, Walnut Creek, CA.

Valentinas Mėlinis, iš viso 70 dol., Brick, NJ.

Julia Navakas, iš viso 110 dol., Tarpon Springs, FL.

Alice Lopez, iš viso 130 dol., Miriamar, FL.

Visiems nuoširdžiai dėkojame.

Fondo iždininkas

Tradicinė Pasaulio lietuvių centro gegužinė ir šį rugsėjį sukvietė gražų būrį centro narių

Renginių komitetas dėkoja visiems dalyvavusiems ir sveikina rudens vajaus loterijos laimėtojus: Algį Regį su 1,000 dol.; Ron Bendoraitį su 500 dol., S. Žymantą su 250 dol., M. Klickną su 150 dol., M. Kasniūną su 100 dol. ir L. Venclovą su 50 dol. laimėjimais. PLC renginių komitetas kviečia visuomenę aktyviai dalyvauti organizuojamuose centro renginiuose.

PLC renginių komitetas

Nuotraukoje gegužinės šeimininkės, ruošusios maistą. Iš kairės: Irena Serapinienė ir Alė Karaliūnienė.

JAV LB Krašto valdybos
Socialinių reikalų taryba

Ruošia: Aldona Šmulkštienė
2711 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6906

APGAVIKAI IŠNAUDOJA VYRESNIUOSIUS IR DĖL MEDICARE RECEPTINIŲ VAISTŲ

Nuo spalio pradžios Medicare patvirtintos privačios apdraudos bendrovės pradėjo siūlyti vyresniesiems receptinių vaistų planus (drug plans), kurių yra labai daug. Vien tik Illinois valstijoje tokių planų yra net 29. Vyresniesiems tenka nelengvas uždavinys juos palyginti ir pasirinkti sau tinkamiausią.

Įsirašymas į juos yra savanoriškas, prasidės nuo 2005 lapkričio 15 d., ir tęsis iki 2006 gegužės 15 d. Įsirašius iki gruodžio 31, jau bus galima naudotis Medicare receptinių vaistų apdrauda, vadinamąja Part D, nuo 2006 m. sausio 1 d. (Asmenys su mažais ištekliais gali jau dabar įsirašyti).

Apie tai, kas yra Medicare receptinių vaistų apdrauda – Medicare Part D – jau buvo rašyta šiame skyriuje ir bus rašoma ateityje.

Šį kartą – apie apgavystes šioje srityje, o jų yra įvairių. Apgavikai kartais apsimeta apdraudos bendrovės agentais ir stengiasi išgauti iš vyresniųjų jų „Social Security" numerį, kredito kortelės informaciją ir banko sąskaitų numerius. Kai kurie apgavikai siūlosi padėti įsirašyti į receptinių vaistų kokį nors planą už nedidelį mokestį, bet įsirašymui nėra jokio mokesčio.

Apgavysčių, ryšium su Medicare receptinių vaistų apdrauda, pastebėta įvairiose JAV valstijose. Paprastai skambinama telefonu ir norima išgauti asmeninską informaciją („social security" nr., Medicare ID, kredito kortelės ir banko sąskaitų numerius), prašant net 300 dol. už palengvinimus, gaunant Medicare receptinių vaistų apdraudą.

Geriausias patarimas vyresniesiems, kad išvengtų apgavystės, yra – neskubėti, kalbėtis tik su Medicare patvirtintų planų atstovais ir būti budriems.

Medicare leidžia apdraudų bendrovėms siųsti žmonėms informaciją paštu ar skambinti telefonu (ne anksčiau, kaip 8 v.r., ir ne vėliau, kaip 9 v.v.). Suinteresuoti asmenys patys gali skambinti apdraudos bendrovėms dėl siūlomo receptinių vaistų plano ir apie tai gauti daugiau informacijos.

Asmenims, kurie yra įsirašę į „Do Not Call" programą, „telemarketers" paskambinti negali. Jiems skambinti gali jų pačių apdraudos bendrovės. Jos gali paaiškinti receptinių vaistų planą, bet negali jų į tuos planus įrašyti.

Yra uždrausta, einant nuo durų prie durų, siūlyti receptinių vaistų apdraudas, ar vykti su tokiu tikslu į slaugos namus, ar vyresniųjų centrus.

Medicare deda pastangas, kad apsaugotų žmones nuo apgavysčių, stengdamasi juos gerai informuoti.

AARP spalio mėn. žiniaraštyje pataria, ką daryti ir ko nedaryti, kad išvengtų apgavysčių:

1. Nesileiskite, kad jus kas nors ragintų skubiai įsirašyti. Įsirašymas yra nuo lapkričio 15 d. (Bet asmenys su ribotais ištekliais gali įsirašyti bet kada).
2. Nemokėkite mokesčio už įsirašymą.
3. Neįsirašykite, jei kas nors jums skambina ir ragina įsirašyti, nebent jūs pats tuo reikalu skambintumėte, žinodamas kam.
4. Nepasitikėkite niekuo, kas ateina prie jūsų durų ir siūlo įsirašyti į receptinių vaistų apdraudą.
5. Neduokite savo „Social Security" nr., Medicare ID, kredito kortelės ar banko sąskaitų numerių niekam, kas skambina telefonu ir jų prašo.
6. Netikėkite, kad receptinių vaistų apdrauda nieko nekainuoja. Teisėti receptinių vaistų planai (su mažomis išimtimis) reikalauja mokesčio ir primokėjimo už vaistus.
7. Neikite vienas susitikti su asmeniu, kuris nori nušviesti jums siūlomą receptinių vaistų planą. Eikite su draugais ar šeimos nariais pasiklausyti, ką tas asmuo siūlo.
8. Nemokėkite „online". Jūs galite įsirašyti „online", bet receptinių vaistų planai negali rinkti pinigų per internetą.
9. Naudokitės patikimais informacijos šaltiniais, kaip Medicare svetainė **www.medicare.gov** arba telefonu 1-800-633-4227, arba AARP svetainė **www.aarp.org/medicarex**
10. Praneškite apie apgavystes Medicare.

PALOS — GAIDAS

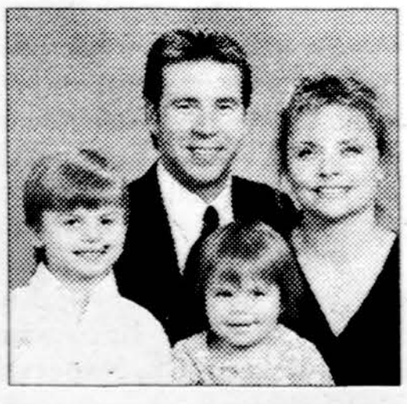

FUNERAL HOME

• Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
•10 minučių nuo Šv.Kazimiero lietuvių kapinių

11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708)974-4410

A † A
ALEKSANDRAS PLENYS

Mirė 2005 m. spalio 13 d., Holy Cross ligoninėje, Chicago, sulaukęs 77 metų.

Gimė Mažeikiuose.

Nuliūdę liko: sūnūs Gediminas su žmona Danute, Saulius su žmona Rita, Viktoras su žmona Mary Ann, duktė Regina Busch su vyru Lester; anūkai Joseph, Natalie, Monica, Mark, Michael, Lydia, Luke, Alexandra ir Rebecca.

Velionis buvo vyras a.a. Genovaitės Babianskaitės.

A. a. Aleksandras daug metų dirbo Continental Can Co., Marquette Photo studijoje ir ilgametis savininkas A. Plenys Studio bei daug metų filmavo Čikagos, lietuvių ir arkidiacezijos įvykius.

Velionis bus pašarvotas pirmadienį, spalio 17 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v.v. Palos-Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy. (7700 W.) Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks antradienį, spalio 18 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto velionis bus atlydėtas į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, 69th & Washtenaw Ave., Chicago, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. David Gaidas. Tel. 708-974-4410,
www.palosgaidasfh.com

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA
SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
CICERO 5940 W. 35 ST.
LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.

ALL PHONES
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

SERVING LITHUANIAN COMMUNITIES SINCE 1916

LACK & SONS
(LACKAVICIUS)
Funeral Home's

9236 S. ROBERTS RD
HICKORY HILLS
ALL PHONES 1-708-430-5700
OTHER LOCATIONS AVAILABLE IN CHICAGO & ALL SUBURBS

GAIDAS - DAIMID
LAIDOJIMO NAMŲ DIREKTORIAI
jau daug metų teikia pagarbų patarnavimą liūdesio valandoje. Jų laidojimo namai yra Čikagoje ir priemiesčiuose, kiekvienam lengvai pasiekiami.
Atliekame ir kūno sudeginimo (cremation) patarnavimus.

GERALD F. DAIMID —
nepriklausomas direktorius

4330 So. California Ave, Chicago, IL 60632

1-773-523-0440; 1-708-873-0500

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA
Turi laidotuvių patalpas visose Čikagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose
Patarnavimas 24 val.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Antanas ir Aldona iš Baltimore**, jų šeimos vardu, Lietuvių fondo kapitalą papildė 1,000 dol. įnašu, prisidėdami prie LF pagrindinio tikslo - lietuvybės išlaikymo. Kviečiame visus per LF prisidėti prie šio kilnaus tikslo. Įsijunkite į LF narių gretas, savo įnašais auginkite Lietuvių fondą. Mūsų adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439, tel. 630-257-1616.

◆**Kas nori pasidalinti atsiminimais** apie šviesios atminties Alfonsą Lipniūną jam skirtame paminėjime spalio 30 d., prašome skambinti S. Petersonienei tel. 773-847-1693.

◆**Vyresniųjų lietuvių centre** „Seklyčioje" spalio 19 d., 2 v.p.p. trečiadienio popietės programoje vyks madų paroda „Mes ir 2005 metų mados". Kviečiame modeliuotojus registruotis. Nekantriai lauksime žiūrovų.

◆**Kolekcionieriai, atsiliepkite!** Čiurlionio galerija gruodžio 2 d., organizuoja parodą „Mano kolekcija". Jei jūs esate kolekcionierius ir norite parodyti savo surinktą kolekciją, prašau skambinti Petrui Petručiui, tel. 773-434-4545.

◆**Sekmadienį, spalio 23 d., iškilmingas** baigiamasis posėdis įvyks 9 v.r. seselių kazimieriečių motiniškame name. 10 v.r. iš seselių motiniškojo namo vyks procesija į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kur bus aukojamos šv. Mišios. Visi kviečiami dalyvauti šioje eisenoje ir būti seselių namuose 9 v.r. Mišias aukos prelatas Edmundas Putrimas, Lietuvos vyskupų konferencijos įgaliotinis. Visi kviečiami dalyvauti Kongrese ir įsijungti į jo programą.

◆**Labdaros organizacija Lithuanian** Mercy Lift šiais metais švenčia 15 metų jubiliejų ir organizuoja iškilmingą pokylį Morton Arboretum, Lisle, IL, lankytojų salėje, lapkričio 12 d. Visas pelnas bus skirtas Lietuvoje diabetu sergantiems vaikams. Pokylio metu veiks tylusis aukcionas. Aukcionui savo kūrybinius darbus aukojo šie dailininkai: Nijolė Banienė, dr. Audrius Plioplys, Magdalena Stankūnienė, Giedrė Žumbakienė ir dr. Jonas Valaitis a.a. žmonos dailininkės Jonės Paltarokaitės-Valaitienės studijų laikais tapytą paveikslą. Bilietus galima užsisakyti skambinant Laimai Jurkūnienei, tel. 847-636-7797 arba 708-354-4835.

◆**Spalio 29 d., šeštadienį, 7 v.v.** Brighton Park parapijos salėje (4420 S. Fairfield Ave.) vyks „Halloween" pokylis. Geriausios kaukės bus apdovanojamos, vyks žaidimai vaikams, loterija, bus karštas maistas, skambės naujausia lietuviška muzika. Vaikams įėjimas nemokamas. Visi laukiami ir kviečiami. Rengia Brighton Park parapijos choras.

◆**Sausio 14-19 d. Amerikos lietuvių** gydytojų sąjunga (ALGS) organizuoja tradicinį seminarą, ir kartu su Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga (ŠALFASS) kviečia visus į garsų žiemos kurortą Telluride Colorado valstijoje. Slidinėsime, varžysimės, bendrausime laukiniame vakarų miestelyje Rocky kalnuose. Sausio 16 d. - Martin Luther King's Day - mokiniams bus laisva diena; sausio 17 d., numatomos kalnų slidinėjimo varžybos; sausio 18 d. uždarymo vakaras. Kviečiame visus dalyvauti šiame renginyje. Kelionės klausimais kreipkitės į „Jurgita Travel" agentūrą, tel. 773-582-8882, arba rašykite: Jurgita@earthlink.net.

◆**Muzikė Rūta Mičiulienė, kartu** su choreografe Sandra Krumhosn, kuri turi choreografės darbo patirtį Lietuvoje, steigia vaikų šokių teatrą. Kviečiami vaikai ir jaunuoliai, nuo 4 iki 15 metų, dalyvauti teatro veikloje. Ši trupė jau dirba nuo rugsėjo mėnesio pradžios, tačiau dar galima užsiregistruoti ir pradėti lankyti. Vaikų teatras atliks miuziklo tipo teatralizuotus šokius, jungs įvairių tipų šokius į vieną visumą. Teatras išsiskirs tuo, kad derins judesių plastiškumą ir dainavimą. Jau turime kalėdinę programą, paruoštą kalėdiniam koncertui. Iš patirties Lietuvoje žinome, kad tokio pobūdžio teatrą labai mėgsta vaikai. Repeticijos vyksta Witkovski centre, Lemont. Dėl informacijos prašome kreiptis telefonu 312-804-5012, arba 312-952-0669.

◆**Čikagos Anglijos lietuvių** klubo susirinkimas įvyks spalio 20 d., ketvirtadienį, 1 v.p.p. Šaulių namuose: 2417 W. 43 gatvė. Kviečiame visus narius gausiai dalyvauti.

◆**JAV LB Socialinių reikalų taryb**os Lemont skyrius kiekvieną penktadienį, 2 v.p.p., PLC Bočių menėje rodo filmus iš Lietuvos. Šiuo metu gavome daug naujų filmų. Visi kviečiami pasižiūrėti.

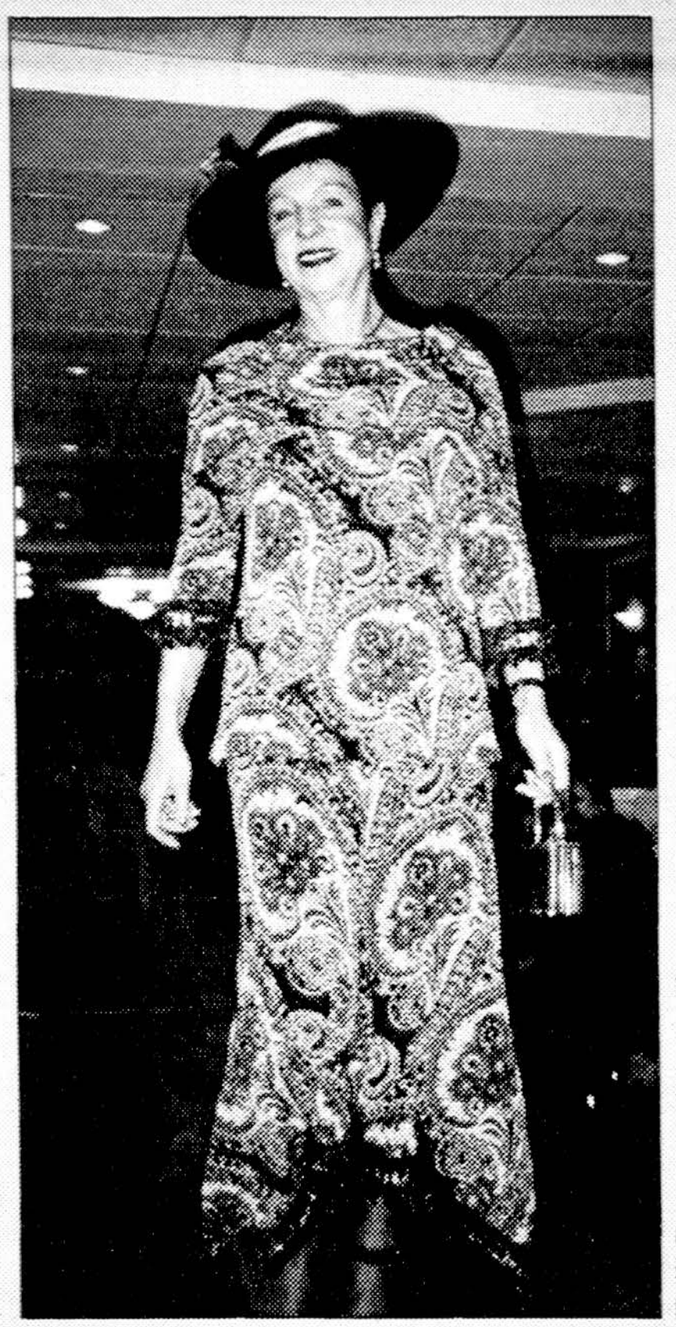

Lapkričio 13 d., sekmadienį, 12:30 v.p.p. PLC įvyks madų paroda „Rudens simfonija".

Pietus ruošia Aldona Šoliūnienė.

Bilietus užsisakyti galima pas Žibutę, tel. 630-257-0153, arba Elzytę, tel. 630-257-8617.

Nuotraukoje Elena Janušienė 2004 metų madų parodoje.

Tęsiama Vėlinių tradicija

***ALRK Moterų sąjunga**, tęsdama gražią tradiciją, Vėlinių proga susirinks šeštadienį, spalio 29 d., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Park (68 gatvė ir Washtenaw).*

Šis specialus mirusiųjų pagerbimas prasidės 11 v.r. Jį praves centro valdybos pirmininkė Dalė Vaikutytė-Murray. Po to bus šv. Mišios, kurias aukos centro dvasios vadas, parapijos klebonas, kun. Anthony Markus.

Čikagoje veikia trys kuopos: 3-čia (Marquette Park), pirm. Angela Leščinskienė; 20-ta (Brighton Park), pirm. Stasė Viščiuvienė ir 75-ta (Mount Greenwood), pirm. Donna Zilis, kuri rūpinasi šios dienos ruoša. Prisiminsime ne tik šių kuopų mirusias nares, bet ir tas, kurios yra pamirštos.

Kviečiame visuomenę dalyvauti kartu ir pasimelsti už savuosius mirusius.

Po šv. Mišių, kas norės, galės susirinkti bendriems pietums „Seklyčioje". Užsakymai būtini. Daugiau informacijos suteiks centro valdybos sekretorė Marytė Kinčius, tel 773-927-4990.

SKELBIMAI

● **„Saulutė"** Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti vargingai gyvenantiems vaikams bei studentams Lietuvoje. Aukojo: Irena Lukauskienė, Antanina Špakauskienė ir Birutė Isdonavičienė a.a. Aleksandro Traškos atminimui **$90** septynių mėnesių Armino Dovydėno kepenų persodinimo operacijai; anonimas **$200**; Indrė ir Donatas Tijūnėliai a.a. seselės Perpetuos atminimui **$100** Pažaislio vienuolynui. Labai ačiū, **„Saulutė" (Sunlight Orphan Aid) 414 Freehauf St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-7275, TAX ID #36-3003339.**

● **Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklų paramai** per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje aukojo: **$500** Adelė Sakalienė. **$100** Laima Ardickienė, Eugenia Pakulis, Algis Regis. **$60** Vytautas Rašytinis. **$50** Juozas Ardys, Algirdas Dapkus, Aleksandras Jasčemskas, Ona Kartanas, Alfonsas Lukas, Liudas ir Rūta Šmulkščiai, Jonas Vasys. **$40** Maria Kapačinskas. **$35** Jonas Svera. **$30** Viktoras Makiejus, Domas ir Ada Misiulis, Apol Varnelis. **$25** Frank A. Baldauskas, Kazys Barūnas, Gediminas Biskis, Rimantas Bitenas, Ona Daugirdienė, Vitoldas Gruzdys, Stasys Ilgūnas, Dalia Jakienė, Juozas ir Giedrė Končiai, Petras ir Aleksandra Matekūnai, Balys Milaknis, Vytautas Musonis, Edvardas Počius, Jonas ir Irene Smalstys, dr. Paulius Svarcas, Eugenijus Vilkas. **$20** Vincas Bigelis. William Burimauskas, Salomėja Idzelis, Valeria Zadeikis. **$10** Pranas Baras, Walter Kasparaitis, Astrida Pauperienė, Dalia Briedytė Stonienė, Antanas Vosylius. **$5** J. V. Lopatauskas. Dėkojame visiems rėmėjams. **„Karaliaučiaus krašto lietuvybei", 1394 Middleburg Ct., Naperville, IL 60540-7011.**

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į
Mutual Federal Savings,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747.

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

SKELBIMAI

Advokatas
Jonas Gibaitis

Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Tel. 708-237-0488
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

IMIGRACINĖS TEISĖS
ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

Advokatas
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
DARIUS R. DIRMANTAS
Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas. Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527